

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Udviklings- og Strategiudvalget

Protokol

Mandag den 14. juni 2010 kl. 08:15
afholdt Udviklings- og Strategiudvalget møde i Udvalgsværelse 1.

Medlemmerne var til stede

Endvidere deltog:

Tim Andersen

Birgit Sørensen

Bjarne Holm Markussen

Eva Ørum

Jakob Sylvest Nielsen deltog i pkt. 2

Jacob Holm Hansen deltog i pkt.3

INDHOLDSFORTEGNELSE

Sag nr:		Side:
01	Strategi for bevaringsværdige bygninger og bebyggelsesregulerende bestemmelser .	3
02	Sundhedsstrategi .	6
03	Borger- og Brugerdialog .	8
04	Vidensby-vision .	11
05	Meddelelser .	13

Strategi for bevaringsværdige bygninger og bebyggelsesregulerende bestemmelser

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at Udviklings- og Strategiudvalget godkender:

1. at der udarbejdes et forslag til ny strategi med følgende indhold:
  - 1a. at bygninger med høj bevaringsværdi (1-3) per automatik udpeges som bevaringsværdige.
  - 1b. at bygninger med bevaringsværdi 4 og ensartet karakter med naboejendomme udpeges som bevaringsværdige.
  - 1c. at ændrede bebyggelsesregulerende bestemmelser for åben-lav boligområder indarbejdes.
2. at strategien udarbejdes i henhold til forvaltningens tidsplan af 6. maj 2010.
3. at kulturmiljøer i byområdet og enkeltliggende bygninger med særlig kulturhistorisk værdi vurderes senere med henblik på udarbejdelse af en kulturhistorisk strategi med efterfølgende implementering i kommune- og lokalplanlægningen.

Sagsfremstilling

Sagen forelægges på ny. (Udviklings- og Strategiudvalgets møde d. 17.5.2010, sag nr. 1)

Der har været afholdt fælles temamøde for Udviklings- og Strategiudvalget samt Byplanudvalget mandag den 17. maj 2010. Temamødet har drejet sig om bevaringsværdige bygninger, kulturmiljøer og kommuneplanens bestemmelser for åben-lav boligområder herunder reguleringer af bebyggelsesprocenter, antal etager og naturfølsomme områder.

Temamødet er afholdt på baggrund af beslutning i Udviklings- og Strategiudvalget den 19. april 2010, sag nr. 3 om Fokus-strategi for Kulturarv - bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer og på baggrund af visionsdrøftelserne på Byplanudvalgsmødet den 20. april 2010.

På Udviklings- og Strategiudvalgets møde den 19. april 2010 blev det besluttet, at der arbejdes videre med forslag om at udpege 1-3, + 4'ere med ensartethed, + 4'ere med særlig kulturhistorie og kulturmiljøer. Udvalget besluttede desuden, at der skulle arrangeres et temamøde i samarbejde med Byplanudvalget.

Byplanudvalget havde på møde den 20. april 2010 en tilsvarende drøftelse om kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger. Endvidere drøftedes, om der i Kommuneplan 2009 fortsat skal indgå bestemmelser om 1½ etage i åben-lav boligområder, om der skal være særlige bestemmelser for naturfølsomme områder og for bebyggelsesprocenten i åben-lav boligområder. Byplanudvalget gav ligeledes udtryk for et ønske om et fælles møde med Udviklings- og Strategiudvalget.

Forvaltningen foreslår, at Kommuneplan 2009 ændres, så bygninger med høj bevaringsværdi (bevaringsværdierne 1, 2 og 3) udpeges som bevaringsværdige sammen med bygninger med bevaringsværdi 4 og ensartet karakter med naboejendomme.

Forvaltningen anbefaler i givet fald udarbejdelse af ny strategi efter tidsplan af 6. maj 2010 lagt på sagen. Det er en forudsætning for tidsplanen, at der i dette strategi-forløb ikke udpeges kulturmiljøer eller bygninger med særlig kulturhistorie. Ønskes der en samtidig udpegning af kulturmiljøer og bygninger med særlig kulturhistorie, skønner forvaltningen, at tidsplanen forskydes med mindst et år.

Med hensyn til punkt 4 i indstillingen, hvor forvaltningen foreslår, at kulturmiljøer i byområdet og enkeltliggende bygninger med særlig kulturhistorisk værdi vurderes i næste planperiode, er det forvaltningens forslag, at der i den forbindelse udarbejdes en kulturhistorisk strategi med vægten lagt på formidling og turisme.

Økonomiske konsekvenser

I forbindelse med udarbejdelse af strategi vil der være udgifter til annoncering m.m. Udgifterne hertil skal dækkes af den økonomiske ramme, som USU har fået bevilget.

Beslutningskompetence

Udpegningen af bevaringsværdige bygninger, kulturmiljøer og enkeltliggende bygninger med særlig kulturhistorie er strategi- og kommuneplanrelateret.

Udviklings- og Strategiudvalget har ansvaret for udarbejdelse af strategi for kommuneplanlægningen, som godkendes af Kommunalbestyrelsen.

Udviklings- og Strategiudvalget den 17.5.2010:

Sagen udsat.

Udviklings- og Strategiudvalget den 14.6.2010:

1, 1a og 1b besluttet som foreslået.

1c besluttet som foreslået, idet bebyggelsesprocenten for åben-lav boligområder sættes til 30. 1½ etage fastholdes som vedtaget i Kommuneplanen, idet der fortsat er mulighed for to etager i udvalgte områder som f.eks. Sorgenfrigårdskvarteret og Skovridergårdskvarteret, da tilpasning til eksisterende områder er et hovedsigte.

Ad 1, 1a, 1b og 1c: Udvalget finder det afgørende, at den fremtidige lokalplanlægning og byggesagsbehandling tager sigte på at beskytte bevaringsværdige bygninger, ensartet bebyggelse, naturfølsomme områder, den kendte kulturhistorie, og at løsningerne efter vurdering i de kommende områdelokalplaner kan variere fra lokalplan til lokalplan.

2.Besluttet som foreslået, idet tidsplanen dog forskydes 1 måned.

3.Besluttet. at der tages initiativ til et samarbejde med Bygningskultur Foreningen og andre relevante interessenter med henblik på at udpege væsentlige enkeltliggende bygninger med særlig kulturhistorisk værdi samt udpege kulturmiljøer. Udpegningen vil ske på baggrund af kendt viden, og skal være systematisk, så resultatet bliver operationelt. Der nedsættes en følgegruppe, der drøfter Bygningskultur Foreningens oplæg inden kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse.

Udpegningen skilles ud fra arbejdet med områdelokalplaner, idet resultatet vil blive fastlagt i en særlig "kulturhistorisk" lokalplan for hele kommunen. I denne fastlægges bindende regler for de udpegede ejendomme, herunder også for de udpegede kulturmiljøer, hvor dette findes hensigtsmæssigt.

Grundmaterialet til den "kulturhistoriske" lokalplan bør registreres systematisk, så oplysningerne kan præsenteres f. eks. på en hjemmeside som kultur- og turismeformidling. Denne formidling af kulturmiljøer og enkeltliggende bygninger med særlig kulturhistorisk værdi skal efterfølgende behandles af Kultur- og Fritidsudvalget.

Sundhedsstrategi

.

Indstilling

Social- og Sundhedsforvaltningen indstiller,

at bilagte temanotater 4-9 drøftes og reviderede tidsplan indgår i Udviklings- og Strategiudvalgets videre arbejde med en sundhedsstrategi. Temanotat 6 omhandlende de eksisterende sundhedsindsatser udstår og præsenteres på udvalgs mødet i august.

Sagsfremstilling

Udviklings- og Strategiudvalget godkendte på udvalgs mødet i april 2010 en proces for udarbejdelse af en sundhedsstrategi, der kan politisk godkendes i USU og Kommunalbestyrelse i det tidlige efterår 2010 og efterfølgende implementeres i fagudvalg.

På udvalgs mødet i maj 2010 drøftede udvalget tre temanotater rettet mod sundhedsstrategiens sundhedsprofil, målgrupper og vision. Opsummeret gav drøftelsen anledning til følgende overvejelser:

Vedrørende sundhedsprofilen blev flere af KRAM-faktorerne fremhævet, blandt andet behovet for styrket fokus på motion og forebyggelse af misbrug af alkohol. Der blev lagt vægt på, at effektiv forebyggelse skal ske tidligst muligt, hvilket indebærer, at forebyggelse primært skal rettes mod børn og unges motions og alkoholvaner.

Et andet gennemgående tema for drøftelsen på majmødet var inddragelse og brug af frivillige kræfter, eksisterende netværk og allerede etablerede sundhedsfora i sundhedsstrategien. Udvalget fandt det vigtigt, at de mange lokale og spontant opståede sundhedstiltag fortsat kan understøttes af en sundhedsstrategi.

Endelig var der fokus på, at strategien skal lægge vægt på evidens og indsatser som har den ønskede effekt, men samtidig være åben overfor, at kun få kendte forebyggelsesindsatser kan dokumenteres har virkning. Strategien skal således kunne rumme, at der tages innovative skridt på sundhedsområdet.

På udvalgs mødet i juni præsenteres følgende temanotater:

4. Værdigrundlag for en sundhedsstrategi
5. Dokumentation og evidens i sundhedsarbejdet

6. Sundhedsindsatsene i dag (udestår)
7. Økonomiske rammer og udfordringer i et investeringsperspektiv
8. Interne og eksterne aktører i sundhedsarbejdet
9. IT, teknologi og sundhed

Temanotat 6 omhandlende de eksisterende sundhedsindsatser præsenteres på udvalgsrådet i august.

Økonomiske konsekvenser

Projektet omkring udarbejdelse af en sundhedsstrategi holdes inden for udvalgets ramme.

Beslutningskompetence

Udviklings- og Strategiudvalget udarbejder et oplæg til en sundhedsstrategi, som godkendes i Kommunalbestyrelsen.

Udviklings- og Strategiudvalget den 14.6.2010:

Drøftet. Sagen genoptages i august

Borger- og Brugerdialog

.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at den nedsatte projektgruppe udarbejder oplæg til strategi for borger- og brugerinddragelse, som bygger på følgende hovedsigte:

1. At inddragelsen af borger og bruger indgår som centralt element i kommunens strategiske kommunikation.
2. At inddragelsen har til formål både at kvalificere politikernes beslutningsgrundlag og bidrage til fornyelsen af den kommunale opgaveløsning.
3. At der er et tydeligt defineret mål med enhver brugerborgerinddragelsesaktivitet, som også tager hensyn til ressourceanvendelse og mulige resultater.
4. At der gennemføres en undersøgelse af udvalgenes borger/brugeraktiviteter

Sagsfremstilling

Udvalgs- og Strategiudvalget godkendte på mødet den 19. april 2010 kommissorium for projektgruppen som står for udarbejdelse af en strategi for inddragelse af borgere og brugere.

Borger- og brugerinddragelsesstrategien indgår som centralt element i kommunens strategiske kommunikation fordi kontakten til borgerne og brugere i høj grad er båret af en kommunikativ relation. Kommunikationsstrategisk handler det fx om, hvordan LTK afstemmer forventninger og inddrager borgere og brugere i væsentlige beslutninger, ligesom det handler om at aktivere medborgerskabet.

Det er vigtigt at skelne mellem bruger og borger. Brugere er *brugere* af de kommunale ydelser og den kommunale service. Disse er ofte rettighedsorienterede. Borgere forstås som *borgere*, som prioriterer aktivt medborgerskab og deltager i de forskellige demokratiske fora, hvor de kan gøre deres indflydelse gældende og bidrage aktivt til lokalsamfundets bedste. I mange tilfælde er brugere og borgere sammenfaldende. Sondringen tjener dog det formål, at det gør det muligt at anlægge forskellige antagelser om og aspekter i forhold til relationen mellem kommunen og dens interessenter. I forbindelse med udarbejdelse af en bruger- og borgerinddragelsesstrategi vil der blive taget højde for forskellen i relationerne til brugere og borgere.

I første fase har projektgruppen indsamlet erfaringer, ideer og input til arbejdet med formulering af en strategi. Undersøgelsen har indtil nu fokuseret på:

1. Teoretisk viden om borger- og brugerinddragelse
2. Input fra kommuner, som har udarbejdet en strategi for borger- og brugerinddragelse
3. Kortlægning af erfaringer fra borger- brugerinddragelsesaktiviteter i LTK

Hovedkonklusionerne fra de tre undersøgelsesaspekter er følgende:

1. Den omfattende litteratur på området peger på en række væsentlige spørgsmål som en borgerinddragelsesstrategi bør forholde sig til. Det handler om:
  - a. Hvorfor vi skal inddrage borgerne og de berørte parter (Det repræsentative demokrati og det direkte demokrati)
  - b. Hvem vi skal inddrage (fx lovpligtig inddragelse og frivillig inddragelse; repræsentative borgere, ekspertaktivister, Tordenskjolds soldater)
  - c. Hvornår og hvor meget borgerne skal inddrages (fx, inddragelsesniveauet: information, dialog, medbestemmelse, selvbestemmelse; fx hensynet til helheden over for hensynet til konkrete beslutninger; tidlig eller sen inddragelse).
  - d. Hvilke arenaer for borgerinddragelse der er (fx byplanlægning, brugerbestyrelser, integrationsråd, ældreråd, m.v.)
  - e. Hvad der er succeskriterierne for inddragelsen (fx ideer, læring, kvalificering af beslutninger m.v.).
2. Det er kun få kommuner, som har en strategi. Projektgruppen har set nærmere på Ballerup, Assens og Vejle. Herudover vil erfaringer fra venskabsbyen Huddinge også indgå. Strategierne er overvejende en række erklæringer af principper og formål. Sammenfattende peger kommunernes strategier på:
  - a. At kommunerne ønsker at fremme det aktive medborgerskab og det lokale demokrati
  - b. At overvejelser om inddragelse af borgere altid skal overvejes
  - c. At borgerne skal opleve reelle muligheder for deltagelse
  - d. At spillerummet for deltagelse er tydeligt
3. Undersøgelsen af borgerinddragelsesaktiviteterne på tværs af forvaltningerne i LTK har fokuseret nærmere på 11 forskellige variable for at give et detaljeret og fuldstændigt billede. Undersøgelsen er vedlagt som bilag 1.

Sammenfattende viser undersøgelsen:

- At borgerinddragelse i LTK er præget af velinstitutionaliseret lovpligtig inddragelse
- Det er ofte klassisk dialog i råd, nævn, møder osv.
- Det er en udfordring at nå ud til alle målgrupperne.
- Der eksperimenteres med nye former for inddragelse, fx det kommende budgetmøde, skoleudviklingsprojektet m.m.
- Inddragelse kendetegnes ved en indflydelsestilgang og ikke det aktive

medansvar.

- Der mangler overblik, systematisk erfaringsopsamling og læring på tværs af forvaltningerne.

Økonomiske konsekvenser

Formulering af strategioplægget ligger inden for Udviklings- og Strategiudvalgets økonomiske ramme.

Beslutningskompetence

Udviklings- og Strategiudvalget skal formulere en fælles strategi for inddragelse af borgere og brugere. Kompetencen til at beslutte strategien ligger i kommunalbestyrelsen.

Udviklings- og Strategiudvalget den 14.6.2010:

Punkt 1 – 3 godkendes.

Punkt 4: Bilag 1 udsendes til fagudvalgene inkl. LTK Forsyningselskab A/S til orientering og kommentering.

Vidensby-vision

.

Indstilling

Det indstilles, at Udviklings- og Strategiudvalget

1. drøfter og kvalificerer temaerne i skema af 1. juni 2010 og
2. at faserne i arbejdet med vision, strategikonference og strategi godkendes – herunder Udviklings- og Strategiudvalgets rolle.

Baggrund og formål

Analyser foretaget af Iris Group og 11 City Design for LTK viser, at Lyngby-Taarbæk har nogle unikke styrkepositioner i forhold til viden. Kommunen har et meget højt antal vidensstunge virksomheder, er universitetsby (DTU) og har mange kreative borgere. Derfor ønsker kommunen i samarbejde med de lokale virksomheder, uddannelsesinstitutionerne og borgerne at bruge viden som vækstgenerator. Væksten skal blandt andet skabe råderum for fortsat udvikling af såvel virksomheder og velfærden for de lokale borgere.

Det fortsatte arbejde vil bestå af såvel interne som eksterne aktiviteter.

Forankring og organisering - maj-juni 2010

Internt skal der ske en forankring af vidensby-visionen politisk i Udviklings- og Strategiudvalget samt administrativt. I skema af 1. juni 2010 fremgår forslag til vision og temaer under emnet ”Lyngby-Taarbæk ”Vi lever af viden”. Af skemaet fremgår desuden en kort sammenfatning af det overordnede indhold i de foreløbige forslag til initiativer i vidensby-samarbejdet. Forslagene er udarbejdet på baggrund af idéseminar med uddannelsesinstitutionerne 25. marts 2010 samt i ovennævnte analyser foretaget af Iris Group og 11 City Design.

Der dannes en projektgruppe med deltagelse af medarbejdere i Teknisk Forvaltning samt Økonomisk Forvaltning.

Eksternt vil der ske etablering og konstituering af task force i erhvervsrådets regi, se referat af 29. april 2010 lagt på sagen. Task forcen har deltagere fra institutioner og virksomheder, der sidder i erhvervsrådet. Der afholdes løbende samtaler/møder mellem kommunen og eksterne parter for eksempel DTU på både politisk og administrativt niveau. I forbindelse med samarbejde med eksterne parter undersøges mulige organisatoriske tiltag, der kan understøtte samarbejdet og vidensby-visionen.

Visionsformulering, konkretisering og planlægning af strategikonference -

august-oktober 2010

Der lægges op til, at der i forbindelse med behandling af budget 2011-2015 vil ske en kobling til visionsformuleringen, se uddrag af *Oplæg til fælles vision 2010-13 – Viden skaber vækst og velfærd*, lagt på sagen. Den fælles vision blev drøftet på strategiseminar den 5. maj 2010 med deltagelse af hele kommunalbestyrelsen.

Der fokuseres på forskellige initiativer, der kan fremme samarbejdet om vidensby.

Planlægningen af selve konferencen intensiveres i denne periode i samarbejde med eksterne parter. Konferencen forventes at indeholde følgende temaer: overordnet vision, ”en inkluderende kontrakt”, konkrete initiativer og idéer, allerede indhøstede erfaringer samt udkast til en ny organisering af det fremtidige samarbejde. Udviklings- og Strategiudvalget orienteres løbende.

Strategikonference – oktober-november 2010

Opfølgning og evaluering af strategikonference - november-december 2010

Udarbejdelse af forslag til strategi - december-januar 2011

Udarbejdelse af forslag til strategi på baggrund af visionen med tilhørende emner og fremkomne forslag til initiativer.

Offentliggørelse høring og vedtagelse 2011

Tidsplanen indeholder 8 ugers høring inden sommerferien 2011.

Økonomiske konsekvenser

Udviklings- og Strategiudvalget har på møde den 19. april 2010, sag nr.2, godkendt, at forvaltningen disponere over 200.000 kr. af bevillingen på i alt 500.000 kr. i 2010.

Beslutningskompetence

Udviklings- og Strategiudvalget udarbejder forslag til strategi, som efterfølgende godkendes af Kommunalbestyrelsen.

Udviklings- og Strategiudvalget den 14.6.2010:

1. Drøftet. Revideret skema fremlægges på mødet i august
2. Godkendt. Sagen genoptages på hvert møde i USU frem til konferencen

Meddelelser

.

5.1 Udviklingsmuligheder i den gældende Kommuneplan 2009

På baggrund af Fokus-strategi for Kgs. Lyngby blev der ved revisionen af kommuneplan indarbejdet forskellige udviklingsmuligheder i afsnit om Kgs. Lyngby. Fokus-strategi for Kgs. Lyngby samt afsnit om Kgs. Lyngby fra den digitale Kommuneplan 2009 er lagt på sagen. Udviklingsmulighederne kan blive aktuelle i forbindelse med vidensvision-arbejdet. Se i øvrigt www.kommuneplan.ltk.dk/dk/velkommen.htm.

5.2 Fremtidens by

En analyse foretaget af Realdania Arealudvikling. Analyse af bytyper, beboertyper og trends. Lyngby-Taarbæk kommune beskrives som en "bonusforstad" med stærkt fokus på individet. De fleste beboere beskrives i følgende to grupper: "Den fornyende" og "Den frie". De øvrige to grupper hedder "Den loyale" og "Den engagerede". For yderligere information se hæfte lagt på sagen eller www.rdau.dk under Fremtidens by.

5.3 Tidsplan

Udviklings- og Strategiudvalget den 14.6.2010:

Taget til efterretning

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 1, bilag 1

Notat om tidsplan for udarbejdelse af ny strategi samt efterfølgende tillæg til Kommuneplan 2009 om bevaringsværdige bygninger og bygningsregulerende bestemmelser.

Forvaltningen har udarbejdet en tidsplan for udarbejdelse af ny strategi for bevaringsværdige bygninger og bygningsregulerende bestemmelser i Kommuneplan 2009.

2010

Juni, juli og august	Udarbejdelse af forslag til strategi
September	Godkendelse i USU/BY/ØK/KMB
Oktober og november	Offentlig høring af forslag til strategi
December	Behandling af indsigelser

2011

Januar	Endelig vedtagelse af ny strategi i USU/BY/ØK/KMB
Februar	Offentliggørelse af ny strategi samt godkendelse af forslag til tillæg til Kommuneplan 2009
Marts og april	Offentlig høring af forslag til tillæg
Maj	Behandling af indsigelser
Juni	Endelig vedtagelse af tillæg
Juli	Offentliggørelse af endeligt tillæg

Det er en forudsætning for tidsplanen, at der i dette strategi-forløb ikke udpeges kulturmiljøer eller enkeltliggende bygninger med særlig kulturhistorie. Ønskes der en samtidig udpegning af kulturmiljøer og enkeltbygninger med særlig kulturhistorie, skønner forvaltningen at tidsplanen forskydes med mindst et år.

Eva Ørum

NOTAT

Temanotat 4

Værdigrundlag for en sundhedsstrategi

Værdier defineres som principielle normer eller kriterier, som ligger til grund for vurdering af tilstande eller handlinger. Flere enkeltstående værdier skaber tilsammen et værdigrundlag.

Et værdigrundlag for eksempel en organisation kan forstås som en fælles referenceramme, som udtrykker hvad organisationen står for, og hvad der skal være retningsgivende for organisationens aktiviteter.

I forbindelse med udviklingen af kommunens nye sundhedsstrategi definerer et værdigrundlag de rammer og retningslinjer, som er betydningsfulde og værd at tilstræbe i forbindelse med strategiens udmøntning i praksis.

Formålet med dette temanotat er, at give et bud på forskellige værdier som oplæg til Udviklings- og Strategiudvalgets drøftelse af og mulighederne for et værdigrundlag for kommunens kommende sundhedsstrategi.

1. Lighed i sundhed

Lighed i sundhed som en grundlæggende værdi i en kommende sundhedsstrategi kan have flere begrundelser: Alle mennesker er født lige og bør derfor behandles lige, alle bør have lige muligheder trods forskelligheder, eventuelle uligheder bør kompenseres med forskellige vilkår. Lighed i sundhed forbindes typisk med idealer som solidaritet og større ensrettethed i befolkningens sundhedstilstand.

Social ulighed i sundhed beskriver det forhold, at risikofaktorer og sygdomme er socialt skævt fordelt i samfundet. Sociale forhold som uddannelse og økonomiske ressourcer har betydning for borgernes sundhedsadfærd og risikoen for udvikling af kronisk sygdom. Oftest er det de dårligst stillede, som er hårdest ramt.

Hjerte-kar sygdomme, type 2 diabetes, KOL og visse former for kræftsygdomme forekommer hyppigere blandt borgere med kort uddannelse og lav indkomst. Ligeledes er udbredelsen af usund kost, rygning og manglende motion stigende med faldende uddannelsesniveau. Omvendt er det for alkohol, hvor højtuddannede tegner sig for det største forbrug af alkohol.

Ulighed i sundhed kan optræde mellem forskellige sociale klasser, aldersgrupper, køn og mellem forskellige sygdomsgrupper.

2. Det frie individ

Diskussionen om personlig frihed er helt central i forbindelse med spørgsmålet om, hvilken rolle kommunen bør spille i forebyggelse og sundhedsfremme.

Stort set alle former for forebyggelse og sundhedsfremme involverer problemstillinger vedrørende borgerens frihed og ret til at tage beslutninger vedrørende sit eget liv; herunder vælge sin egen sundhedsadfærd.

Begrundelserne for at værdsætte personlig valgfrihed er flere. Ofte vil frihed til selvbestemmelse bidrage til livskvalitet, blandt andet fordi det er individuelt, hvad der gør borgerne tilfredse og lykkelige.

En anden begrundelse er, at det principielt er forkert at tvinge folk, hvad enten det er direkte eller indirekte også i tilfælde, hvor det antages at være til personens eget bedste på den lange bane.

Personlig selvbestemmelsesret skal derfor ifølge denne tankegang respekteres uanset om det bidrager til livskvalitet eller ej.

Ønsket om at sikre den enkelte borgers valgfrihed er dermed en anden værdi, som kan tilskrives særlig vægt i sundhedsstrategien.

3. Let adgang til sundhed

Kommunen spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre borgerne let adgang til sundhedsfremmende aktiviteter. Let adgang til sundhed omhandler både den fysiske tilgængelighed til sunde aktiviteter og viden om sundhed.

Let adgang til fx idrætsfaciliteter er et eksempel på fysisk tilgængelighed til rammer, som inspirerer til en sund livsstil. Derudover omhandler let adgang også, at borgerne sikres den nødvendige viden og information om sundhed, så de har mulighed for at træffe sunde valg.

Viden om sundhed bør formidles til alle borgere i kommunen – til frivillige foreninger, virksomheder, sundhedspersonale og andre, der påvirker borgernes holdninger og sundhedsadfærd. Kombinationen af at sikre borgerne viden om sundhed og fysiske rammer for sunde valg, er en forudsætning for at opnå sundhedsstrategiens visioner og målsætninger.

4. Tidlig indsats

Prioritering af en tidlig forebyggende indsats over for kommunens yngste borgere er en fjerde mulig værdi. Undersøgelser viser, at sundhedsadfærd grundlægges i barndommen og videreføres i voksenlivet. Dette betyder, at dårlige sundhedsmæssige vaner og mønstre, som er grundlagt i barneårene, er svære at bryde.

Forebyggende indsatser målrettet børn og unge vil hovedsageligt have karakter af primær forebyggelse. I forbindelse hermed henvises til temanotat 2.

5. Central kontra decentral styring af indsatser

Kommunens forebyggende og sundhedsfremmende indsatser kan udvikles, implementeres og forankres centralt eller decentralt.

De decentrale institutioner er forskellige og besidder hver især viden, om hvordan forebyggende og sundhedsfremmende indsatser kan udmøntes mest hensigtsmæssigt med de respektive institutioners behov og ønsker for øje. Decentral udvikling og styring af indsatser vil givetvis øge institutionernes ejerskab og motivation i forhold til de forskellige indsatser. Omvendt vil central styring af indsatser øger muligheden for koordinering og systematisering af indsatser, hvilket givetvis vil medføre en ensretning af indsatserne.

Perspektiver

I det ovenstående er fem mulige værdier for en sundhedsstrategi skitseret. Det er vigtigt at understrege, at der findes andre mulige værdier, som ikke er præsenteret, samt at værdierne kan kombineres på forskellige vis i et værdigrundlag.

I forbindelse med udarbejdelsen af et værdigrundlag for sundhedsstrategien kan der anlægges forskellige tilgange.

En værdibaseret sundhedsstrategi kan hvile på bredt definerede værdier, som giver mulighed for at favne forskelligartede indsatser, som beror på forskellige grundlæggende idealer.

Værdigrundlaget kan også bestå af skarpt definerede værdier, som giver en øget grad af ensretning af indsatser i strategiens praktiske udmøntning.

Sundhedsstrategien kan også anlægge en mere pragmatisk tilgang, hvor indsatser og aktiviteter udvikles, prioriteres og implementeres løbende med, at ny viden om sundhedsrisici, sygdom og organiseringen af kommunale sundhedsindsatser opstår.

Skal én eller flere værdier være bærende for kommunens kommende sundhedsstrategi eller skal strategien i højere grad anlægge en pragmatisk tilgang?

Ditte Marie Bruun

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Social- og Sundhedsforvaltningen
Service og Sundhed
Sundhedscenter

Journalnr. :
Dato ..... : 18.05.2010
Skrevet af : dmbr /615

NOTAT

Temanotat 5

Dokumentation og evidens i sundhedsarbejdet

Der er på forebyggelsesområdet, ligesom i det behandlende sundhedsvæsen, fokus på arten og kvaliteten af den viden, der ligger til grund for en given indsats.

Når kommunen skal tilrettelægge sundhedsindsatser bør udgangspunktet være anvendelse af evidensbaseret viden. Dette betyder velovervejede, systematisk og eksplicit anvendelse af viden om, hvilke metoder og indsatser, der virker på hvem, under hvilke omstændigheder og ved anvendelse af hvilke ressourcer.

Formålet med dette temanotat er at beskrive den eksisterende evidensbaserede viden i forebyggelses- og sundhedsarbejdet.

Sundhedsstyrelsen anbefaler at tilrettelægge indsatser ud fra evidensbaseret viden om:

1. Risikofaktorer for og udbredelse af sygdom
2. Effekt af forebyggelsesindsatsen (metoden)

Der er stor viden om sammenhængen mellem risikofaktorerne kost, rygning, alkohol og manglende motion og udbredelsen af sygdom, men kun meget begrænset viden om hvilke metoder der er effektive i tilrettelæggelse og organisering af forebyggelsesindsatser.

1. Risikofaktorer for og udbredelse af sygdom

Der er stærk evidens for, at kost, rygning, alkohol og manglende motion har betydning for risikoen for en række sygdomme, såsom type 2 diabetes, kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL), hjerte-kar sygdomme, visse kræftformer samt muskel-skelet sygdomme. Dertil kommer, at KRAM-faktorerne øger risikoen for en række kendte risikotilstande for sygdom, som for eksempel overvægt, fedme, forhøjet blodtryk og forhøjet kolesterol

2. Effekt af forebyggelsesindsatsen (metode)

Der eksisterer overordnet to forskellige tilgange, som vedrører organisering og tilrettelæggelse af forebyggelsesindsatser; den individorienterede tilgang og den befolkningsorienterede.

Den individorienterede tilgang

I den individorienterede tilgang er målgruppen raske borgere eller borgere i høj risiko med kendte risikofaktorer, kendt risikoadfærd eller sygdom.

Indsatserne omhandler typisk vejledning og undervisning i forhold til ændring af sundhedsadfærd. Individorienterede indsatser er målrettet individer eller mindre grupper, hvilket gør tilgangen forholdsvis dyr pr. borger.

Et eksempel på individorienterede indsatser er kost-, motions- og rygestoprådgivning. Rygestopkurser er den eneste indsats målrettet KRAM-faktorerne, for hvilken der findes evidens for effekten af den konkrete metode.

Der er gennemført to danske studier om omkostningseffektiviteten af rygestopkurser. De peger på, at rygestopkurser er særdeles omkostningseffektive sammenlignet med andre indsatser i sundhedsvæsenet.

Betragtes KRAM-faktorerne samlet, peger litteraturen på, at effekten af individorienterede indsatser målrettet KRAM-faktorerne er beskeden, forbigående og ikke kan dokumenteres på den lange bane. Dette er der to primære forklaringer på.

For det første kan den enkelte borgers uhensigtsmæssige sundhedsadfærd, som øger risikoen for sygdom, ikke betragtes isoleret men påvirkes af levevilkår, sociale og strukturelle forhold. For det andet kan manglende dokumentation af indsatsen skyldes manglende studier.

Den befolkningsorienterede tilgang

Den befolkningsorienterede tilgang opdeles i informationsstrategi og strukturel strategi.

Informationsstrategien handler om at informere grupper af borgere via kampagner om eksempelvis de skadelige konsekvenser af rygning. Informationsstrategier er enkle og forholdsvis billige. De kan dog ofte ikke stå alene, men er mest effektiv sammen med andre tilgange.

Et eksempel på informationsstrategien er Sundhedsstyrelsens kampagner "30 minutter om dagen" eller "Hver eneste cigaret skader dig".

Den strukturelle strategis formål er at skabe sunde rammer og strukturer gennem tilbud og forbud. Via strukturelle forebyggelsesstrategier skal de sunde valg gøres til de nemme valg. De strukturelle tiltag forekommer på nationale, regionale og kommunale politiske niveauer. Fordelen er, at de rammer bredt i befolkningen. Et eksempel er rygeloven, anlæggelse af cykelstier og indførelse af kommunale alkoholpolitikker, som omhandler begrænsning af tilgængelighed.

Perspektiver

Individ versus befolkningsorienteret tilgang

Den hidtidige forebyggende indsats i kommunerne har i mange år være præget af den individorienterede tilgang.

Ekspertter peger dog på, at det ikke kan forventes, at borgerne ændrer adfærd i en positiv retning og opretholder denne adfærdsændring, hvis ikke rammer og strukturer i samfundet faciliterer en hensigtsmæssig sundhedsadfærd. Ydermere vil individorienterede aktiviteter, målrettet borgere med erkendt risikoadfærd eller sygdom ikke forhindre nye sygdomstilfælde i at opstå.

Befolkningsorienterede tilgange gør det muligt at påvirke en stor del af kommunens borgere. Herved behøver en positiv ændring af sundhedsadfærden ikke være stor hos den enkelte borger, hvis blot det sker hos hovedparten af befolkningen.

Skal kommunens primære tilgang i forebyggelsesarbejdet i fremtiden i højere grad være befolkningsorienteret med anvendelse af informations- og strukturelle strategier?

Manglende evidens og dokumentation

Der eksisterer en udfordring i forhold til den manglende evidens for effekten af forskellige metoder og tilgange i sundhedsarbejdet; herunder viden om, hvordan indsatserne organiseres mest omkostningseffektivt.

Dette tydeliggør behovet for, at kommunale forebyggelses- og sundhedsindsatser monitoreres og dokumenteres grundigt, så indsatsernes effekt fremadrettet kan analyseres. Evalueringerne bør systematiseres og indebære opfølgingsperioder, så det bliver muligt at konstatere, om en forskel i et givent effektmål kan tilskrives den pågældende forebyggelsesindsats.

Kommunen skal forholde sig til, i hvilket omfang der skal praktiseres en restriktiv forebyggelsesindsats ved fortrinsvist at søsætte evidensbaserede indsatser. Modsat den restriktive forebyggelsesindsats er den risikovillige tilgang, hvor den manglende evidens ses som en mulighed for at bidrage til ny dokumentation af forskellige metoder, som afprøves.

Bør mangel på evidensbaseret viden om forebyggelsesindsatsernes effekt og omkostningseffektivitet stå i vejen for indsatser, som kan tilføre borgerne en bedre livskvalitet?

I hvilken udstrækning bør evidens være et krav for de indsatser, der vælges? Hvorvidt skal få evidensbaserede indsatser vægtes i forhold til en mere afprøvende og innovativ tilgang?

NOTAT

Temanotat 7

Økonomiske rammer og sundhedsudfordringer i et investeringsperspektiv

Dette notat introducerer sundheds- og forebyggelsesområdet set fra en sundhedsøkonomisk vinkel.

Indledningsvist præsenteres centrale tiltag for øget styring af det behandlende, regionale sundhedsvæsenes økonomi. Endvidere forklares sammenhængen mellem den statslige/regionale styring og den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet. Endelig præsenteres nogle økonomiske perspektiver relevante for sundhedsøkonomiske betragtninger af forebyggelsesindsatsen i LTK. Formålet er at give afsæt for et økonomisk perspektiv i sundhedsstrategien.

I notatet anvendes dels begrebet sundhedsudgifter, dels begrebet forsørgelsesudgifter. Når sygdom rammer, har det ikke alene menneskelige konsekvenser for den der bliver ramt, men også økonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser kan opgøres som udgifter relateret til enten behandling eller forebyggelse. Forsørgelsesudgifter er afledte udgifter af sygdom til fx overførselsindkomster, personlig og praktisk hjælp, medicin, hjælpemidler mm.

1. Styring af sundhedsvæsenets udgifter

Historisk set har de samlede sundhedsudgifter været stigende, og er det fortsat i dag. Stigningen skyldes dels fremkomsten af nye sygdomme, dels den teknologiske udvikling, som har gjort det muligt at diagnosticere og behandle flere sygdomme.

De stadig stigende sundhedsudgifter har medført forskellige forsøg på at styre aktiviteten i sundhedsvæsenet. Senest er udviklingen gået fra såkaldt rammestyring til performancestyring. Performancestyring indebærer bl.a., at ca. 50 % af sygehusafdelingernes budget er fast, mens 50 % er aktivitetsafhængigt.

I forbindelse med kommunalreformen fik kommunerne pligt til at medfinansiere 20 % af det regionale sundhedsvæsenes udgifter. Fra 2007 fik den performancebaserede styring af hospitalerne således konsekvenser for kommunernes økonomi. I praksis betyder medfinansieringsmodellen for LTK, at aktivitetsudviklingen på primært Gentofte, og Herlev Hospital har stor betydning for udviklingen kommunens sundhedsudgifter og mulighed for budgetoverholdelse.

2. Kort om aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 2, bilag 3

Den aktivitetsbestemte kommunale medfinansiering indebærer, at LTK medfinansierer den behandling borgerne modtager i forbindelse med indlæggelser og ambulante besøg inkl. besøg i praksissektoren hos fx egen læge. Desuden er LTK forpligtiget til at finansiere plejetakster for færdigbehandlede sygehusindlagte borgere samt hospiceophold.

Medfinansieringen omfatter samtlige diagnoser, forebyggelige og ikke forebyggelige. Det betyder, at det reelt kun er et mindre udsnit af kommunens sundhedsudgifter, som LTK har en reel mulighed for at kunne påvirke via en forebyggende indsats. En lang række diagnoser hverken kan eller skal LTK forebygge. Et eksempel er 'indlæggelser i forbindelse med barsel og graviditet', som var den dyreste diagnose samlet set i 2009.

Til trods for at medfinansieringsmodellen både omfatter forebyggelige og ikke-forebyggelige diagnoser fremmer den, at LTK fokuserer på de forebyggelige sundhedsudfordringer. Modellen gør det fx oplagt at undersøge, om det er muligt at etablere sundhedstilbud, der dækker borgernes behov bedre og billigere end sygehusbehandling.

En benchmarking mellem kommunerne i region hovedstaden fra 2010 viser, at LTK's sundhedsudgifter generelt lå under regionsgennemsnittet i såvel 2007, 2008 og 2009. Eneste markante undtagelse var LTK's udgift til færdigbehandlede borgere på sygehus, som navnlig i 2009 lå væsentligt over gennemsnittet jf. vedlagte figur 1. Hovedparten af de sygehusindlagte, færdigbehandlede borgere drejer sig om ældre borgere +65 år. Navnlig på ældreområdet er der således en række forebyggelsesperspektiver bl.a. i relation til at undgå u hensigtsmæssige indlæggelser blandt ældre, medicinske patienter og kommunal hjemtagning af færdigbehandlede. Sådanne forebyggelsesindsatser kaldes også for tertiær forebyggelse, idet der er tale om forebyggelse over borgere med erkendt sygdom.

3. Forebyggelse over for raske borgere over for borgere med erkendt sygdom

Sammenlignet med primær forebyggelse (over for raske borgere) er omkostningerne ved tertiær forebyggelse (over for borgere med erkendt sygdom) betydelig større. Omvendt er effekten af tertiær forebyggelse større end effekten af primær forebyggelse. Sagt anderledes: Der er flere penge at spare ved at investere i indsatser over for syge end i indsatser over for raske.

En væsentlig forskel på tilgangene er, at primær forebyggelse først har effekt på lang sigt (7 år eller mere), mens tertiær forebyggelse har effekt på kort sigt (0-3 år). Sammenhængen mellem omkostninger og effekter i primær og tertiær forebyggelse giver dog ikke sundhedsøkonomisk belæg for prioritering af den ene tilgang frem for den anden.

På landsplan anvendes ca. 80 % af sundhedsudgifterne i forbindelse med behandling af kronisk sygdom. Der er derfor økonomisk ræson i at forebygge kronisk sygdom. LTK's største kroniske sundhedsudfordring er hjertekarsygdomme. I denne sammenhæng eksisterer der stor viden sammenhængen mellem risikofaktorer og risikoen for kronisk hjertekarsygdom. Desværre findes kun begrænset dokumentation af, hvilke metoder, der effektivt og succesfuldt kan anvendes i kommunale forebyggelsesindsatser med det formål at nedbringe forekomsten af kroniske hjertekarsygdomme.

4. Sundhedsudgifter og forsørgelsesudgifter

Som nævnt i indledningen skaber sygdom og svækkelse ikke alene kommunale sundhedsudgifter målt i medfinansiering, men også forsørgelsesudgifter, herunder udgifter til bl.a. hjælpemidler, pleje og praktisk hjælp.

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 2, bilag 3

En undersøgelse af Helsingør Kommunes borgere antyder, at en kronisk syg borger i gennemsnit koster 47.550 kr. mere om året end en ikke syg borger.

Kommunens "merudgift" per kronisk syg borger kan være en relevant parameter at medtage, som led i overvejelserne omkring, hvilken målgruppe og type forebyggelse der er vigtigst i LTK.

Aktuelt arbejder LTK med at skabe mere hensigtsmæssige forløb for kronisk syge ved at implementere patientforløbsprogrammer. Programmerne retter sig i første omgang mod diabetes, som vil blive implementeret den 1. juni 2010. I anden omgang følger et program over for KOL patienter (kronisk obstruktiv lungesygdom), som implementeres den 1. september 2010.

Perspektiver

Ud fra en sundhedsøkonomisk betragtning gælder det om, at LTK sikrer sig 'mest mulig sundhed for pengene'. En 'sikker' investering i forebyggelse kræver imidlertid, at der foreligger dokumentation for, at den pågældende metode rent faktisk er effektiv. Fraværet af dokumentation vanskeliggør således den sundhedsøkonomiske vurdering af, hvordan LTK opnår mest sundhed for pengene.

Vælger LTK hovedsagelig en primær forebyggelsestilgang vil effekterne først indfinde sig på længere sigt. Vælger LTK derimod en tertiær forebyggelsestilgang rettet mod borgere med erkendt sygdom, vil effekterne sandsynligvis indfinde sig på kortere sigt. Når effekten af tertiær forebyggelse allerede kan indfinde sig på kortere sigt skyldes det, at målgruppen omfatter mange ældre borgere med erkendt sygdom. Når ældre ikke behøver at blive indlagt, på grund af at deres behov kan løses gennem kommunale tilbud, kan LTK spare det, som indlæggelsen koster.

Primær forebyggelse har dog også sin berettigelse, navnlig fordi den kan nedbringe u hensigtsmæssig sundhedsadfærd og på længere sigt bevirke færre forsørgelsesudgifter til kronisk syge.

Diskussionen er derfor præget af to skismaer. Det ene handler om: Hvor sikker en viden skal der være, før der må foretages investeringer i sundhedsfremme og forebyggelse? Skal viden være meget sikker eller må der gerne være usikkerhed? Eller sagt på en anden måde: Hvordan bør risikovillige versus ikke-risikovillige investeringer afvejes over for hinanden?

Det andet skisma handler om, hvordan kommunen kan etablere en balance mellem investeringer i forebyggelsesindsatser målrettet den relative dyre gruppe borgere bestående af kronisk syge og ældre medicinske patienter og indsatser målrettet raske yngre borgere, som forebygger flere ældre medicinske patienter i fremtiden.

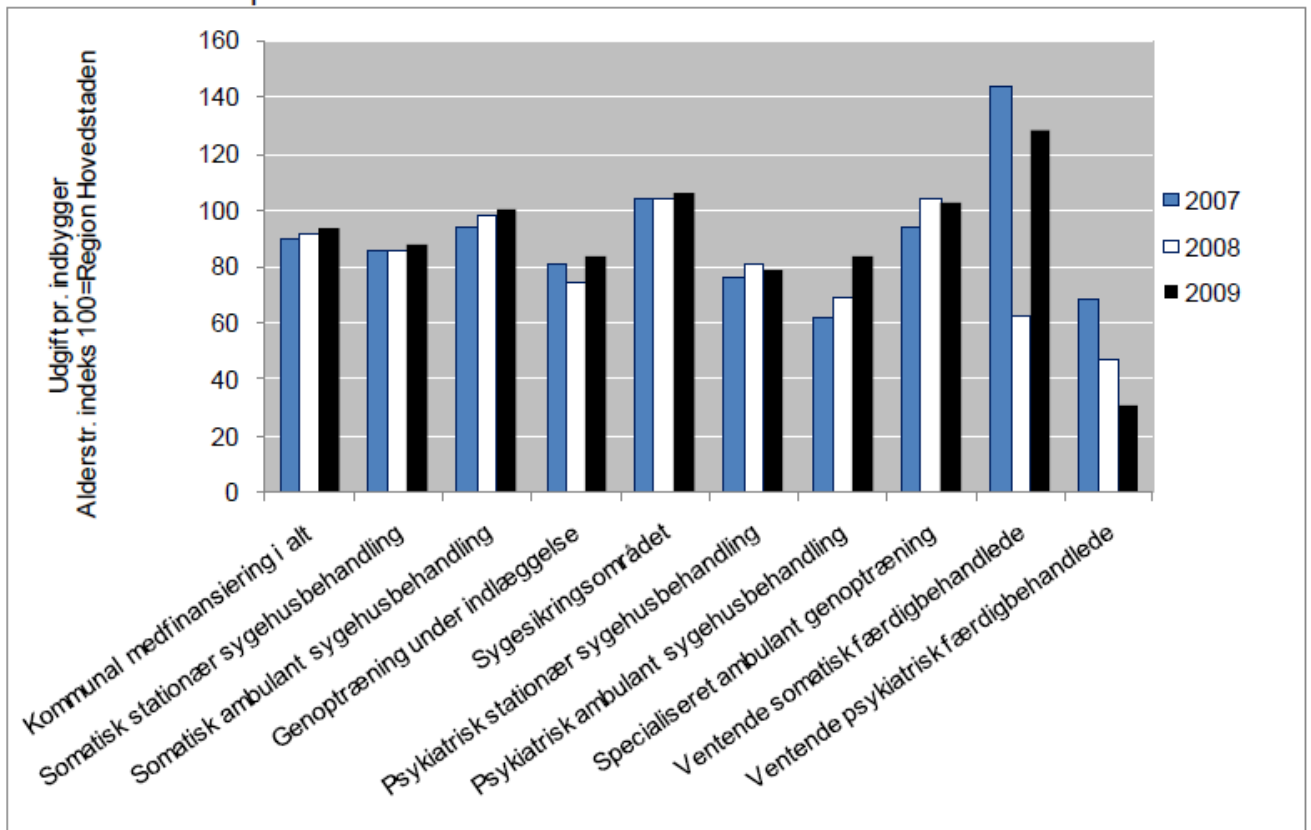
Udviklingen i LTK's kommunale medfinansiering fra 2007 til 2009

Figur 16.25 Lyngby-Taarbæk

Udvikling i udvalgte nøgletal, aldersstandardiseret udgift pr. indbygger

Indeks 100=Region Hovedstaden

Udtræk e-sund pr. 10.05.2010

Kristoffer Gottlieb

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Social- og Sundhedsforvaltningen
Service og Sundhed
Sundhedscenter

Journalnr. :
Dato .....: 20.05.2010
Skrevet af : dmbr /615

NOTAT

Temanotat 8

Inddragelse af interne og eksterne aktører i sundhedsarbejdet

Et sundt liv afhænger ikke alene af den enkelte borgers egne valg. Et sundt liv skabes i et samspil mellem den enkelte, fællesskabet og de sociale, strukturelle og fysiske rammer for borgernes hverdag. Inddragelse af forskellige aktører bør derfor medtænkes i kommunens kommende sundhedsstrategi.

Formålet med dette temanotat er at præsentere potentielle interne og eksterne aktører i sundhedsarbejdet, samt lægge op til drøftelse af, hvorledes de forskellige aktører kan medtænkes i det videre arbejde med sundhedsstrategien.

1. Interne aktører

Kommunen har ifølge sundhedsloven § 119 ansvar for at etablere forebyggende og sundhedsfremmende tilbud til borgerne. Det fremgår ikke af loven, hvordan indsatserne konkret skal udmøntes i praksis. Kommunerne har stort råderum til selv at prioritere og tilrettelægge sundhedsindsatser, hvilket gør det muligt at tage lokale og geografiske hensyn.

Kommunen opstiller rammerne for en række områder som fx sundhedspleje, skoler, daginstitutioner, ældrepleje, veje, stier og natur. Herved har kommunen indirekte mulighed for at påvirke borgernes sundhed via rammer og strukturer.

Borgerne er i forskellige aldre i kontakt med for forskellige interne aktører i det kommunale sundhedsarbejde, eksempelvis sundhedsplejersker, SSP-medarbejdere, medarbejdere i hjemmeplejen mv. Disse aktører kan præge borgernes levevis i en sundhedsfremmende retning via deres direkte og kontinuerlige kontakt med borgerne.

2. Eksterne aktører

Eksterne aktører i det kommunale sundhedsarbejde beskrives i denne sammenhæng, som aktører, der ikke er en del af den kommunale organisation.

Civilsamfundet

Civilsamfundet bruges som fællesbetegnelse for de grupper og aktiviteter i samfundet, som ikke er en del af den offentlige eller private sektor. Uddannelsesinstitutioner, for-

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 2, bilag 4

eninger og andre sociale foreninger er en del af civilsamfundet, som borgerne indgår i hverdagssammenhænge.

Det er afgørende, at civilsamfundet indtænkes i at skabe rammer for en sund hverdag. Dels præger de nære og daglige relationer, som findes i civilsamfundet, borgernes holdninger, livssyn og adfærd, også når det gælder sundhed. Dels er inddragelse af civilsamfundet i stigende grad i fokus i den offentlige styring og planlægning af forebyggende og sundhedsfremmende indsatser.

Uddannelsesinstitutioner, de frivillige foreninger og andre aktører i lokalsamfundet besidder viden, ressourcer og kompetencer, som kan understøtte kommunens indsatser på sundhedsområdet. Inddragelse af civilsamfundet kan således kvalificere beslutningsprocesser og mobilisere ressourcer og kompetencer.

Den private sektor

Der er i dag øget fokus på samarbejde med den private sektor på en række kommunale områder. Strategiske partnerskaber mellem offentlige og private aktører er en relativ ny samarbejdsform i dansk regi. Erfaringerne inden for sundhedsområdet er dog meget begrænsede.

Et strategisk partnerskab kan indebære samarbejde omkring videndeling og udvikling af projekter mellem parter, som traditionelt har forskellige roller og modstridende målsætninger i samfundet. Via partnerskaber har det vist sig at være muligt at opnå resultater, der kan imødekomme parternes forskellige behov og ønsker.

Indgåelse af strategiske partnerskaber mellem kommunen og eksempelvis det lokale erhvervsliv er et endnu uopdyrket område med et muligt uudnyttet potentiale i forhold til at imødegå kommunens udfordringer på sundhedsområdet.

Lyngby-Taarbæk som vidensby kan ses som et muligt afsæt i forhold til indgåelse af et partnerskab mellem kommunen og Danmarks Teknisk Universitet (DTU). DTU kan eksempelvis inddrages som strategisk partner i forhold til udvikling af kommunens it-løsninger og digitale services på sundhedsområdet. Lyngby-Taarbæk som vidensby kan derfor med fordel indtænkes som led i den kommende sundhedsstrategi.

Perspektiver

Mange aktører spiller en rolle for borgernes sundhedstilstand; herunder kommunen, civilsamfundet og aktører i den private sektor.

Som led i afklaringsfasen anbefaler Social- og Sundhedsforvaltningen, at Udviklings- og Strategiudvalget drøfter og fastlægger rammerne for, hvorledes fagudvalgene i forbindelse med strategiens implementeringsfase kan inddrage interne og eksterne aktører.

Fagudvalgene definerer hvilke aktører, som skal inddrages i udmøntningen af strategien. Hertil kommer, at nogle aktører kan være mere relevante end andre, eksempelvis de frivillige patientforeninger eller lokale erhvervsdrivende med særlig viden på sundhedsområdet.

Skal eksterne aktører agere som forslagsstillere før udarbejdelsen af strategiens handleplan via dialogmøder, høringer, workshops mv. eller skal inddragelsen ske efter fagudvalgenes udmøntning af strategien?

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 2, bilag 4

I hvilken udstrækning skal kommunen investere tid og ressourcer i at indgå strategiske partnerskaber i forhold til at imødegå udfordringerne på sundhedsområdet, og hvilke bør der særligt lægges vægt på?

I forhold til hvordan borgerne og civilsamfundet bør inddrages i processen med den praktiske implementering af sundhedsstrategiens handleplaner, afventer Social- og Sundhedsforvaltningen Udviklings- og Strategiudvalgets øvrige drøftelse vedrørende borgerinddragelse.

Ditte Marie Bruun

NOTAT

Temanotat 9

It, teknologi og sundhed

Formålet med dette temanotat er, overordnet at give en status på kommunens aktuelle projekter i forbindelse med it, teknologi og sundhed. Derudover er formålet at beskrive nogle perspektiver for brugen af it og teknologi i forhold til at optimere og understøtte kommunens sundhedsindsatser.

Temanotatet vil tage udgangspunkt i tre afsnit:

1. Brug af sms-service og internet som led i en informationsstrategi
2. Brug af digital kommunikation mellem hospital, praktiserende læger og kommune
3. Brug af velfærdsteknologi i levering af velfærdsydelser til borgerne

Det skal understreges, at notatet ikke er udtømmende for mulighederne for anvendelsen af IT og teknologi på sundhedsområdet.

Anvendelse af it rummer et væld af muligheder og perspektiver, og der er derfor behov for dybdegående research og analyse for at vurdere hvilke konkrete indsatser, der bør investeres i i forhold til effekt og omkostningseffektivitet i et forebyggelsesøjemed.

1. Brug af sms-service og internet som led i informationsstrategi

Sms-service og brug af internet anvendes i stigende grad i regi af både forebyggelse og behandling.

På Lyngby-Taarbæk Kommunes motionsportal er det muligt få tips og idéer til en sund og aktiv hverdag. Motionsportalen giver borgerne mulighed for at søge samlet på hvilke idrætstilbud, der tilbydes i kommunen. Samtidig kan de mange forskellige links på siden give inspiration til en sundere og aktiv livsstil. 700-900 borgere besøger hver uge motionsportalen.

Kræftens Bekæmpelse tilbyder en sms-service til almindelig takst i forbindelse med programmet "Slut med smøger" målrettet unge mennesker, som ønsker at holde op med at ryge. Sms'erne giver støtte og motivation i forbindelse med individuelle rygestopforløb.

Lignende sms-services afprøves pt. i indsatsen mod overvægt i Århus Kommune.

NemSms er en del af den fælles offentlige digitaliseringsstrategi 2007-2010 og et andet eksempel på anvendelse af sms-service på sundhedsområdet. Initiativet samler de offentlige myndigheder i en fælles indsats for at øge anvendelse af SMS. NemSms giver bor-

gerne mulighed for at blive mindet om tidsfrister eller aftaler med det offentlige for eksempel med læge eller sygehus for at mindske antallet af udeblivelser. Erfaringer fra både Norge og Sverige viser, at sms-påmindelser virker.

2. Brug af digital kommunikation mellem hospital, praktiserende læger og kommune

MedCom er et eksempel på et digitalt kommunikationsværktøj mellem myndigheder, organisationer og private firmaer med tilknytning til den danske sundhedssektor. I relation til MedCom er etableret forskellige digitale værktøjer, som understøtter forskellige arbejds-gange i sundhedssektoren. Eksempler på konkrete værktøjer er elektroniske journal-løsninger og telemedicin.

MedCom påvirkes i høj grad af den nationale digitaliseringsstrategi på sundhedsområdet, herunder af Digitale Sundhedshandleplaner.

Digital dialog via MedCom er blandt andet en forudsætning for vellykket implementering og drift af forløbsprogrammer for borgere med kronisk sygdom, som netop er igangsat per 1. juni for type 2 diabetes i kommunen.

3. Brug af velfærdsteknologi i levering af velfærdsydelser til borgerne

Sammenholdt med it-løsninger på sundhedsområdet rummer anvendelse velfærdsteknologi et bredere perspektiv i forhold til at understøtte og sikre borgernes sundhed.

Velfærdsteknologi er teknologi, der understøtter de velfærdsydelser kommunen leverer til borgeren og kan have forskellige formål.

For det første kan velfærdsteknologi gøre borgeren mere selvhjulpne og dermed give større frihed og kontrol over eget liv. For det andet at kan personale i plejesektoren aflastes i forhold til tunge og nedslidende opgaver f.eks. støvsugning og tunge løft af patienter, således at arbejdsmiljø forbedres og sygefravær mindskes. For det tredje kan velfærdsteknologi afhjælpe det problem, som opstår, når der bliver færre hænder i den arbejdsdygtige alder og flere ældre, som er plejekrævende. Velfærdsteknologi vil i denne forbindelse kunne frigive tid til direkte pleje og omsorg af borgerne.

Kommunen er netop blevet prægodkendt til at afprøve anvendelse af interaktivt TV i ældreplejen i samarbejde med Rudersdal og Gentofte Kommune. Interaktivt TV i ældreplejen vil potentielt kunne frigive ressourcer i plejen, som dermed kan anvendes til fx sociale aktiviteter sammen med borgeren.

Anvendelse af Nintendo Wii-computerspil er et andet aktuelt projekt i kommunen, som afprøves i forbindelse med genoptræning af ældre borgere. Tanken er, at wii kan udnyttes til træning og forebyggelse af funktionstab og dermed sikre borgerne et sundere og mere aktivt liv i længere tid.

Andre eksempler på velfærdsteknologi, som endnu ikke findes i kommunen, er robotstøvsuger som selv kan støvsuge, sælen Pau som appellerer til demente patienters omsorgsbehov, og patientkufferten som indeholder måleudstyr, så borgere med kronisk sygdom selv kan holde øje med deres sygdom og således undgå en række kontrol besøg.

Som det fremgår af ovenstående vil nogle former for velfærdsteknologi have direkte indflydelse på borgerens sundhed ved fx at øge borgerens mulighed for at selv at overvåge og regulere en behandling af fx kronisk sygdom.

Andre elementer har en mere indirekte påvirkning på sundhedstilstanden. Aflastning af medarbejdere ved hjælp af for eksempel robotstøvsugere vil frigive tid til direkte omsorg, som har en afledt effekt på borgerens livskvalitet.

Perspektiver

It, teknologi og digital kommunikation anvendes i stigende grad på sundhedsområdet. Generelt set handler det om, at kommunen investerer i løsninger, som kan sikre og understøtte et sundere og længere liv for borgerne.

Social- og Sundhedsforvaltningen anbefaler, at Udviklings- og Strategiudvalget drøfter, hvorledes it og teknologi på sundhedsområdet kan bringes i spil i forhold til kommunens kommende sundhedsstrategi; herunder aktuelle og fremtidige projekter.

Det er væsentligt at afveje effekten af investeringer på it og teknologi i forhold til investeringers omkostning. I denne sammenhæng skal det understreges, at den økonomiske gevinst ofte er langsigtet og ikke kan forventes umiddelbart efter investeringen er foretaget.

Der eksisterer kun meget begrænset forskningsmæssig viden om anvendelse af it og teknologi på sundhedsområdet.

I hvor høj grad er kommunen villig til at indrette sig efter de it-løsninger, vi tror på, uden at der findes en dokumenteret effekt af indsatserne?

Ditte Marie Bruun

Bilag 1 Tværorganisatorisk undersøgelse af borger- og brugeraktiviteter i LTK

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: TF – sekretariat og udvikling

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/ borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Fast halvårligt orienteringsmøde mellem DN og Lyngby-Taarbæk Kommune. Mødet er lukket. (afventer borgmesterens tilbagemelding om hvorvidt disse møder skal fortsætte)	Frivilligt	Foreningen sender et forslag til dagsorden til Teknisk Forvaltning, som indkalder til mødet.	Dialog. Orientering om hvad der rør sig. Hvilke spørgsmål/sager foreningen finder aktuelle	Foreningens bestyrelse og medarbejdere/ledere fra relevante afdelinger i Teknisk Forvaltning. På et af de to årlige møder er det politiske fagudvalg – Teknik- og miljøudvalget - også inviteret	Foreningens bestyrelse, relevante medarbejdere og ledere. Politikere fra fagudvalget	Møderne foregår løsrevet fra specifikke sager, så der er ikke tale om en egentlig beslutningsproces, men om dialog og generel orientering	Inddragelsen fremmer samarbejdet og forståelsen for hinandens holdninger. Kan i nogen tilfælde forhindre eller mindske konflikter om fremtidige sager. Referat fra møderne sendes til foreningen og politikerne til orientering.	2 gange årligt, heraf en gang hvor politikerne deltager.
Fast halvårligt orienteringsmøde mellem Bygningskultur Foreningen og Lyngby-Taarbæk Kommune. Mødet er lukket. (afventer borgmesterens tilbagemelding om hvorvidt disse møder skal fortsætte)	Frivilligt	Foreningen sender et forslag til dagsorden til Teknisk Forvaltning, som indkalder til mødet.	Dialog. Orientering om hvad der rør sig. Hvilke spørgsmål/sager foreningen finder aktuelle	Foreningens bestyrelse og medarbejdere/ledere fra relevante afdelinger i Teknisk Forvaltning. På et af de to årlige møder er det politiske fagudvalg – Byplanudvalget - også inviteret	Foreningens bestyrelse samt relevante medarbejdere og ledere. Politikere fra fagudvalget	Møderne foregår løsrevet fra specifikke sager, så der er ikke tale om en egentlig beslutningsproces, men om dialog og generel orientering	Inddragelsen fremmer samarbejdet og forståelsen for hinandens holdninger. Kan i nogen tilfælde forhindre eller mindske konflikter om fremtidige sager. Referat fra møderne sendes til foreningen og politikerne til orientering.	2 gange årligt, heraf en gang hvor politikerne deltager.

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

<p>Lokalplaner</p> <p>8 ugers offentlig høring</p> <p>Infomøde for naboer</p>	<p>Lovpligtig</p> <p>Kommunalt fastsat</p>	<p>KMB/BY/TF</p>	<p>Information i form af annonce i DGO samt breve til relevante borgere, foreninger m.m. + dialog i form af infomøde</p>	<p>Borgere og TF</p> <p>Desuden deltager politikere i infomøde</p>	<p>Variierer en del</p>	<p>Når lokalplanforslaget foreligger</p>	<p>Henvendelser vurderes og KMB beslutter i hvilket omfang planen ændres</p>	
<p>Kommuneplan</p> <p>8 ugers offentlig høring</p> <p>+ evt. forhøring</p>	<p>Lovpligtig</p>	<p>KMB/ØK/TF</p>	<p>Information i form af annonce i DGO samt breve til berørte</p> <p>Evt. dialog i form af borgermøde</p>	<p>Borgere og TF</p> <p>+ Politikere i evt. borgermøde</p>	<p>Variierer en del</p>	<p>Når kommuneplanforslag foreligger</p> <p>Tidligt i forløbet, hvis forhøring</p>	<p>Henvendelser vurderes og KMB beslutter i hvilket omfang planen ændres</p>	
<p>Strategier</p> <p>Offentlig høring</p> <p>+ evt. borgermøde</p>	<p>Høring er lovpligtig</p>	<p>KMB/USU/TF</p>	<p>Information i form af annonce i DGO</p> <p>Evt. dialog i form af borgermøde</p>	<p>Borgere og TF</p> <p>+ Politikere i evt. borgermøde</p>	<p>Variierer en del</p>	<p>Når høringsmateriale foreligger</p>	<p>Henvendelser vurderes og KMB beslutter i hvilket omfang strategien ændres</p>	

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: TF vej/trafik

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Borgermøder med og uden politisk deltagelse.	Ikke lovpligtig/frivillig. Anses ofte at være formålstjenligt.	Afhænger af mødets emne og karakter, men almindeligvis afdelingsleder og sagsbehandler.	Dialog, information m.m.	Brugere/ borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv. Afhængig af mødets emne og karakter.	Afhængig af mødets emne og karakter. Mødedeltagere fra 1 til flere hundrede personer. Ved information i lokale blade, møde indkaldelse m.m.	Afhænger af emne og sagens karakter.	Fremlæggelse af fakta, udveksling af synspunkter, opklarende bemærkninger, forslag, besvarelse af spørgsmål m.m. Indgår i sagsbehandlingen og beslutningsprocessen	Vurderes ad hoc – efter behov. Anses ofte for at være formålstjenligt.
Vej – omklassificeringsagen Offentlig høring for berørte parter	Høring i henhold til forvaltningsloven	Forvaltning/Afdeling/sagsbehandler	Høring af berørte parter samt offentliggørelse i lokalavis og hjemmeside	Berørte parter (borgere), politikere, forvaltning, medarbejdere	ca. 3500 berørte borgere	Efter at udvalget har truffet foreløbig beslutning	Omfanget af omklassificeringen	1 høring
Fokusstrategi for trafik Høring og borgermøder	Ikke lovpligtig Men kommunalt fastsat	Forvaltning/Afdeling/sagsbehandler	Borgermøde + off. høring	Alle interesserede	Off. annoncering + udsendelse til Grundejerforening er og relevante interessorg.	Borgermøde til ideer. Forslag udsendes	Evt. justering af planen	1 borgermøde + 1 udsendelse

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Støjhandlingsplan	Lovpligtig	Forvaltning/Afdeling/sagsbehandler	Forslag sendes i off. høring	Alle interesserede	Off. annoncering + udsendelse til Grundejerforening er og relevante interessorg.	Forslag udsendes	Evt. justering af planen	1 gang.
-------------------	------------	------------------------------------	------------------------------	--------------------	--	------------------	--------------------------	---------

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: TF, Ejendom og Energi

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Panelmøder/dialog møder med udvalgte brugergrupper. Efterfølgende arbejdsgruppemøder	I forbindelse med svømmehalsprojektet har KB vedtaget brugerinddragelsen	I forbindelse med byggesager er det som oftest fagforvaltningen der kan pege på relevante brugere/borgere der skal inddrages	Kompetent dialog med relevante brugere.. et afgørende redskab til udvikling af velfungerende løsninger.	I forb. med svømmehallen inddrages repræsentanter for hallens klubber (svømme- og springerklub) udvalgte repr. for faste svømmere, repr. for F.I.L. (fællesrepræsentationen af idrætsforeninger i LTK), Repr. for handicaprådet, ledere og personale fra stadion og svømmehal samt 2 repræsentanter for børnefamilier	Ved dialogmøder med relevante repræsentanter med forskellige interesse-/fokusområder, må antallet og fordelingen af deltagere afstemmes ift. deres størrelse(klubstørrelse o.l.).	Inddragelse sker efter politisk bevilling til en sag. Borger inddrages både i det indledende projektudvikling og i den efterfølgende detailbearbejdning	Inddragelsen er dynamisk og projektudviklingen foregår i forbindelse med aktiv dialog aktiv. Det har stor betydning for hele projektet	Så ofte som mulig.

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

<p>Eksempel: Udvidelse af Lyngby svømmehal, hvor projektet udvikles i tæt dialog med udvalgte brugere og borgerrepræsentanter. Detailprojektering vil efterfølgende foregå med brugerinddragelse i dialogorienterede arbejdsgrupper</p>		<p>I den indledende projektudvikling ledes mødet typisk af fagforvaltning repræsentant som samtidig er borger/brugernes kontaktperson. Projektlederen fra TF er den, der samler op og udvikler projektet på baggrund af møderne samt</p>	<p>Dialogmøder med udvalgte repræsentanter for brugergrupper til udvikling af hovedprojekt, arbejdsgrupper til den videre bearbejdning af detaljeprojekt.</p>	<p>Derudover arkitekt/projektleder er fra TF og leder/tovholder fra fagforvaltning</p>				
---	--	---	---	--	--	--	--	--

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: TF natur og miljø

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Brugertilfredshed undersøgelse i fht. Miljøtilsyn. Telefoninterviews	I henhold til mål i kvalitetsstyrings-systemet for N&M området	Systemansvarlige sammen med kvalitetschefen	telefoninterviews	Virksomhedsejere der havde fået miljøtilsyn	ca. 50 virksomheder der fik miljøtilsyn i 2008-2009	ikke nogen egentlig beslutningsproces, men et led i vurderingen af effekten af kvalitetsstyringssystemet.	Til vurdering af kvaliteten af kommunens miljøtilsyn	pt. hvert andet år
Grønt Råd Møde i fast forum	Ja, kommunalt fastsat	Natur & Miljø	Møde	Udvalgte Foreninger i LTK	Ca. 15 foreningsrepræsentanter og ca. 10 tilhører. Foreninger udvalgt af KMB.	Ved udarbejdelse af dagsorden forud for møde.	For at få en dialog og udpegning af fokus på naturforvaltningen i LTK	To gang om året
Fokus Strategi for landskab Høring og borgermøde	ja	Natur & Miljø	Høring Borgermøde, med oplæg og mulighed for spørgsmål og debat.	Alle borger inviteres + særlige interesseorganisationer	Ca. 25 Interesseorganisationerne ved invitation og borgerne ved offentlig annoncering	Efter politisk vedtagelse af forslaget. Høringsperioden er minimum 8 uger	Der blev på baggrund af indkomne forslag foretaget relevante tilretninger af planen	En gang

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Handleplaner jf. Vand- og naturplaner	Ja. Arbejdet endnu ikke sat i gang							
Affaldsplan	Lovpligtig	N&M	LTF forventes inddraget i planudarbejdelsen. Som minimum borgerinddragelse ved offentliggørelse af planforslag med henblik på borgernes mulighed for at komme med indsigelser	Alle borgere og LTF	Erfaringsmæssigt er det kun ganske få, der viser interesse under den off. høring.	Når planforslaget er vedtaget	Evt. justering i planen	Hvert 4. år, når planproceduren gennemføres, jf. lovgivningen.
Spildevandsplan	Lovpligtig	N&M	LTF forventes inddraget i planudarbejdelsen. Som minimum borgerinddragelse ved offentliggørelse af planforslag med henblik på borgernes mulighed for at komme med indsigelser	Alle borgere og LTF	Erfaringsmæssigt er det kun ganske få, der viser interesse under den off. høring.	Når planforslaget er vedtaget	Evt. justering i planen	Hvert 4. år, når planproceduren gennemføres, jf. lovgivningen
Vandforsyningsplan	Lovpligtig	N&M	LTF forventes inddraget i planudarbejdelsen. Som minimum borgerinddragelse ved offentliggørelse af planforslag med henblik på borgernes	Alle borgere og LTF	Erfaringsmæssigt er det kun ganske få, der viser interesse under den off. høring.	Når planforslaget er vedtaget	Evt. justering i planen	Hvert 4. år, når planproceduren gennemføres, jf. lovgivningen

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

			mulighed for at komme med indsigelser					
Varmeforsyningsplan	Nej. Arbejdet endnu ikke sat i gang							

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: TF, Park

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
<p>Fællesmøder i fåregræsserforeningen Ermelund Kaningårdsparkens brugerråd Sophienholm park. Brede Indelukke Hunde i kommunen. Fortunfortgruppen Lyngby Bådlaug Kommunale Park- og Naturforvaltere Kolonihaveforbundet for Danmark og m.fl</p> <p>På møderne informeres om nyt i de forskellige grønne områder.</p> <p>Besigtigelser på lokaliteterne ovenfor samt i Virumparken</p>	<p>Frivilligt Ofte efter vedtagelser i TMU af, at der dannes et råd eller en følgegruppe</p>	<p>Forvaltningen Fagmedarbejder</p> <p>Dagsordenen sættes af forvaltningen efter forespørgsler/ønsker</p>	<p>Information om igangværende projekter Dialog Ingen medbestemmelse</p>	<p>Brugere Borgere Grundejerforening er Faglige interesseorganisationer</p> <p>Der inddrages kun i sjældne tilfælde politikere</p>	<p>Op til 10 i hver af de 5-6 grupper Rekrutteringen til grupperne foregår via annoncering, lokalt og efter mund til mundmetode</p>	<p>Før og under byggesagsbehandlingen Før og efter behandlingen i nævn (fredning)</p>	<p>Forhåbentlig en fornuftig sagsbehandling Input anvendes efter deltagernes opfattelse ikke</p>	<p>3-4 gange årligt i hver af grupperne</p>

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Kaningården Friboeshvile park Folkeparken								

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: BF, Skoleafdelingen

Hvilken inddragelsesform? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Skolebestyrelser	Folkeskoleloven	Skolelederen	Bestyrelsesmøder på skolen Kommunens skolebestyrelsesformænd mødes med BUU- medlemmer i Skoleforum	Forældre, skoleledelse og medarbejderrepræsentanter.	Syv forældre til hver SB – vælges hvert 4. år. (Specielle ordninger for specialskoler, små skoler og 10. klasse)	Nogle beslutninger tager SB selv initiativ til, andre starter opstår hos personalet og bekræftes af SB.	Lidt tungt, men velbeskrevet i folkeskoleloven § 44 – se sidste side.	Omkring 10 årlige møder.
Klasseråd/Trivselsgrupper/Kontaktforældre i de enkelte klasser. De fleste klasser har en gruppe af forældre der har meldt sig til at være ”særligt opmærksomme/deltagende/aktive forældre”	Frivillig ordning – ingen lovgivning på området. SB på de enkelte skoler kan have besluttet at der skal arbejdes på at danne den type forældregrupper i klasserne.	Klasselærerne i klassen	Møder – aftalt af gruppen selv	Forældre og klasselæreren – ved nogle af møderne.	Aftales lokalt.	Forældregrupperne kan opfordres til at arbejde med særlige emner, men det meste arbejde styres af forældrene selv.	Forældregrupperne arbejder med den enkeltes klasses trivsel, og bruges derudover af SB som ”bagland” for deres arbejde.	Aftales lokalt.
SFO- forældreråd Ligner i form og indhold klasserådene.								

Skoleforum sammensat af SB-formænd og BUU. Mødes 3-4 gange om året. Kommer med forslag til skoleområdet og kommenterer på udsendte forslag.

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Dialogmøde om Kvalitetsrapport afholdes en gang om året. Deltagere er to repræsentanter fra skoleledelserne, SB-formænd, repræsentanter fra DFL og BUPL, og BUU- medlemmer. Årets kvalitetsrapport drøftes under vekslende former og med varierende fokus. Der træffes ingen beslutninger, fokus er på dialog, meningsudveksling og videndeling.

Skoleudviklingsprojekt igangsættes august 2010. Projektorganisation med deltagelse af 80 forældre og 80 aftagere. Det er endnu ikke besluttet hvordan deltagerne til projektet vælges/finde. Projektet skal afdække kendt viden og forslag til visioner inden for otte temaer vedtaget af BUU.

Hvis der er behov for mere/udbygning: djo@ltk.dk 45973034

Folkeskoleloven

§ 44 Skolebestyrelsen udøver sin virksomhed inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastsætter, jf. § 40, herunder i en eventuel handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 3, og fører i øvrigt tilsyn med alle dele af skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager. Skolebestyrelsen kan fra skolens leder indhente enhver oplysning om skolens virksomhed, som er nødvendig for at varetage tilsynet.

Stk. 2. Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder om

- 1) undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstidspunkt på hvert klassetrin, skoledagens længde, udbud af valgfag, specialundervisning på skolen og elevernes placering i klasser,
- 2) samarbejdet mellem skole og hjem,
- 3) underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen,
- 4) arbejdets fordeling mellem lærerne,
- 5) fællesarrangementer for eleverne i skoletiden, lejrskoleophold, udsendelse i praktik m.v. og
- 6) skolefritidsordningens virksomhed.

Stk. 3. Skolebestyrelsen godkender inden for de økonomiske rammer, der er fastlagt for skolen, skolens budget.

Stk. 4. Skolebestyrelsen godkender undervisningsmidler og fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Stk. 5. Skolebestyrelsen godkender inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, om voksne skal kunne deltage i folkeskolens undervisning i henhold til § 3, stk. 5, og fastsætter principper herfor.

Stk. 6. Skolebestyrelsen godkender inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, om skolens virksomhed skal omfatte aktiviteter i henhold til § 3, stk. 6, og fastsætter principper herfor.

Stk. 7. Skolebestyrelsen skal afgive udtalelse til kommunalbestyrelsen om ansættelse af ledere og lærere, jf. § 40, stk. 6.

Stk. 8. Skolebestyrelsen udarbejder forslag til kommunalbestyrelsen om skolens læseplaner, jf. § 40, stk. 3. Skolebestyrelsen afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen om forsøgs- og udviklingsarbejde i det omfang, det overskrider de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 9. Hvis kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om, at der kan tilbydes madordninger, træffer skolebestyrelsen beslutning om, hvorvidt der skal oprettes en madordning på skolen, herunder i skolefritidsordningen. Skolebestyrelsen fastsætter principper for madordningen inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat. Madordninger kan alene være et tilbud til forældrene.

Stk. 10. Skolebestyrelsen kan afgive udtalelse og stille forslag til skolens leder og kommunalbestyrelsen om alle spørgsmål, der vedrører skolebestyrelsens virksomhed. Skolebestyrelsen skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som kommunalbestyrelsen forelægger den.

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: BF dagtilbud

Drageform? (paneldebat, styrelses-møder, o. lign.)	Isen en lovpligtig/fastsat/	Svarlig for erinddragelse i	der benyttes?	ages? (fx brugere/ politikere, forvaltning, e mv.)	brugere/ ager? krutteres	eslutnings- ddrages borgerne? (år vi får idéer? hører? beslutter?)	ddragelsen s input til?	regår n?
tyrelser dagtilbud	lg. Dagtilbudsloven tægten for rådet	derne	ter for forældrene styrelsesmøder hvor og beslutte	uden sidder leder og repræsentanter i tyrelserne.	ebestyrelse består af repræsentanter. (i alt estyrelser – dog kan nde have en lidt sering). ter vælger ved ses-valg hvert	ger på e varierer det fra til egentlig indelse centrale plæg inden endelig KMB.	ricipper for g budget t i forbindelse med se forbindelse med lutninger	igt, men behov
um: møde mellem ngdomsudvalgs forældre	besluttet. Senest ebruar og 15. marts	n indkalder. Børne-udvalget godkender	aer på rådet drøftes	ngdomsudvalgs medarbejdere, lbud og dagplejen) repræsentanter mtlige deltagere i net (forældrenævnet repræsentant fra alle tyrelser). n er referent. e inddrages.	eltager, ca. 5 entanter, 1 leder af 1 medarbejder i dagtilbudsledere. vælges i net. forældrenævnet r fra hver tyrelse.	um fungerer som et Organet er ttiget i forbindelse hede beslutninger på rådet.	hed for at være med litikerne spørgsmål ikerne opmærksom ger og nger som kerne kan tage med	te- og valg er endnu ikke småbørnsforum. De mødtes 4 gange

Mødet i Småbørnsforum den 3. juni 2010 handler bl.a. netop om nye måder at inddrage brugerne på.

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: BF /biblioteket

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Interview med brugere/ikke-brugere af biblioteket Fokusgruppe-interviews samt Enkelt interviews	Inddragelsen er frivillig – brugerne har selv meldt sig til interviewene.	Projektleder Line Barklund Pga. af et i gang-værende 2 årigt projekt på biblioteket.	Kvalitative interviews med brug af NABC-metoden. En metode som f.eks. bruges til at inddrage brugerne i forhold til idéudvikling.	Brugere/ikke-brugere af biblioteket Lokale samarbejds-partnere	Vi har foreløbig gennemført 7 interviews og en fokusgruppe med 5 deltagere. Brugerne har selv henvendt sig blandt andet pga. af en annonce i Det Grønne Område, hvor vi efterlyste borgere til at deltage i interviewene	De inddrages fra starten og er således med til at udvikle en pågældende idé.	Den har stor indflydelse på idéudviklingen af et pågældende arrangement. Men gennem interviewene er der også dukket nye idéer frem, som der er blevet taget fat i og som er blevet til konkrete arrangementer.	Der er som skrevet foreløbig gennemført 7 enkelt interviews og en fokusgruppe med 5 deltagere I forbindelse med planlægningen af efterårets arrangementer inden for projektet er der planlagt yderligere omkring 7 interviews.

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: **SSF**

Hvilken inddragelsesform? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelsesmøder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
<p>Sundhed til døren: Sundhedsprojekt i lokalområde (Lundtofteparken)</p> <p>Spørgeskemaer til alle beboere vedr. ønsker om aktiviteter. Frivillige beboere: tovholderfunktioner på udbudte aktiviteter. Informations og debatmøder om aktiviteterne.</p>	<p>Kommunen har efter sundhedsloven ansvar for at udbyde sundhedsfremmende og forebyggende indsatser. Rammerne herfor fastsættes dog af den enkelte kommune</p>	Sundhedscentret	<p>Spørgeskemaer til alle beboere vedr. ønsker om aktiviteter. Frivillige beboere: tovholderfunktioner på udbudte aktiviteter. Informations og debatmøder om aktiviteterne.</p>	<p>Sundhedscentrets medarbejdere, ejendomskontoret, beboere i Lundtofteparken</p>	<p>Aktiviteterne udbydes til 400 borgere.</p> <p>Spørgeskema, annoncering, informations- og debatmøde samt mund til mund metode blandt beboere.</p>	<p>Fra idéudvikling til implementering af aktiviteter hvor beboerne har ansvar for annoncering og undervisning. Ligeledes inddrages beboerne i midt- og endelig evalueringsprocessen ved hjælp af spørgeskema.</p>	<p>Udbud af sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter, der er let tilgængelige i lokalområdet</p>	<p>Startede sommer 2009</p> <p>Løbende inddragelse.</p>

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

<p>Sundhedsstrategi. Består af en afklarings- og implementeringsfase:</p> <p>Valg af implementeringsplan for eksterne aktører er endnu ikke besluttet.</p>	<p>En kommunalpolitiks beslutning</p>	<p>Kommunalbestyrelsen</p>	<p>Via f.eks. dialogmøder og workshops. Dette er dog endnu ikke fast besluttet</p>	<p>Politikere, medarbejdere i social- og sundhedsforvaltningen.</p> <p>Valg af implementeringsplan for eksterne aktører er endnu ikke besluttet</p>	<p>Endnu ikke besluttet</p>	<p>I implementeringsfasen</p>	<p>Til den konkrete udmøntning af strategien.</p>	<p>I forbindelse med implementeringsfasen. Volumen er ikke fastsat</p>
<p>Handicappolitik (2007) og Udsattepolitik (2008)</p> <p>Dialog forum</p>	<p>Nej</p>	<p>Kommunalbestyrelsen og social- og sundhedsforvaltningen</p>	<p>.Dialogforum:</p> <p>Dialog mellem rep. fra interesseorg. og politikere på baggrund af temaer og spørgsmål.</p> <p>Inviteret via skriftlig invitation med tilmeldingspligt</p>	<p>rep. fra interesseorg., politikere samt relevante fagpersoner fra forvaltningerne</p>	<p>Ca. 50-60</p>	<p>Forud for udkast til politikkerne.</p>	<p>Som grundlag for fastsættelse af centrale målsætninger i politikkerne</p>	<p>en gang ved de nævnte politikker</p>
<p>Handicapråd</p> <p>Møder og høringer</p>	<p>ja</p>	<p>Medlemmer udpeges af kommunalbestyrelsen. Rådet serviceres af Social- og Sundhedsforvaltningen</p>	<p>Møder og høringer.</p> <p>Fastlægger arbejdsplan for mødeindhold.</p>	<p>Udpegede medlemmer fra danske handicaporg. samt støtteforening for udviklingshæmmede i Lyngby-Taarbæk</p>	<p>Fire</p>	<p>Forskelligt. Ved høringer forud for endelig beslutning i hhv. i social og sundhedsudvalget eller kommunalbestyrelsen</p>	<p>Grundlag for at kvalificere beslutninger</p>	<p>Mindst fire gange årligt</p>

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Ældrerådet: Skriftlig høring og møder	Ja	Ældreservice i Social- og Sundhedsvaltningerne betjener rådet	Skriftlig høring og møder	Alle borgere over 60 år kan stille op til valg til rådet.	De 9 medlemmer rekrutteres via valg. Annonceres i DGO, når der er mulighed for at stille op til valg	Forskelligt: Orientering, debat, borgermøder mv. Rådgiver Kommunalbestyrelsen i ældrepolitiske spørgsmål	Forskelligt: Orientering, debat, borgermøder mv.	Afholder møde 11 gange årligt
Bruger-pårørenderåd på hvert enkelt områdecenter Møder	nej	Ledelsen i den kommunale leverandør. I praksis de lokale områdecentre.	Afholder mindst fire møder om året. Samt høringssvar efter behov	Beboere, pårørende og brugere af områdecentret samt en medarbejderrepræsentant	Bruger/pårørende Opstilling til valg i januar	Samarbejdsorgan der inddrages ved det daglige liv på områdecentre og i generelle udviklingsforslag. Ingen kompetencer i forhold til personaleforhold. Høres om kommunaltilsyn og embedslægetilsyn. Rådets formål er at styrke dialogen mellem de kommunale/	Inddrages ved det daglige liv på områdecentre og i generelle udviklingsforslag.	Mindst fire møde om året

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

						selvejende bestyrelser og bruger/pårørende om tilrettelæggelsen af de bedst mulige forhold for brugerne af områdecetre og lokalcentre		
Klageråd Ca. 4 årlige Møder	ja	Socialforvaltning n servicerer klagerådet	Møder	Repræsentanter fra ældrerådet og samvirkende invalideorg. samt to kommunalpolitikere og 2 fag personer fra forvaltningen	4 borgere	Behandler klager over afgørelse om tilbud om personlig og praktisk hjælp samt klager over udførelsen af opgaverne	Kan indstille til kommunalbestyrelsen om ændringer af afgørelserne Og forelægge emner til generel drøftelse	Ca. 4 gange årligt

LBR (lokale beskæftigelsesråd) Mindst 4 årlige møder	Ja	Organisationer indstiller medlemmer. Medlemmerne bliver derefter udpeget af kommunalbestyrelsen. Rådet betjenes af Social- og Sundhedsforvaltningen	Møder, oplæg og høringer	Medlemmer fra: Dansk arbejdsgiverforening, LO, FTF, AAC danske handicaporg., PLO, Integrationsrådet samt borgmesteren (formand) og fagpersoner fra Social- og Sundhedsforvaltningen	13	Rådgiver de ansvarlige for beskæftigelsesindsatsen i Jobcentret og samordner og udvikler indsatsen over for personer, der har svært ved at klare sig på arbejdsmarkedet	Budget på ca. 2 millioner. Rådet bestemmer, hvilke projekter de vil støtte. Bliver hørt omkring beskæftigelsesindsatsen	Mindst fire gange årligt
--	----	---	--------------------------	---	----	---	---	--------------------------

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

<p>Integrationsråd</p> <p>Mindst fire årlige møder</p>	nej	Kommunalbestyrelsen	Mindst fire årlige møder	Medlemmer fra Lokale org. samt 8 rep. fra etniske minoriteter samt fire politikere fra kommunalbestyrelsen	21 medlemmer	<p>De 8 etniske opfordres til at deltage i rådet via annoncer i DGO</p> <p>Understøtter en effektiv og sammenhængende lokal integrationsindsats, der fremmer etnisk ligestilling.</p> <p>Der er ikke høringspligt – de bliver orienteret</p>	Input til integrationsindsatsen	Mindst fire gange årligt
<p>Kommunen og civilsamfundet (Delprojekt i Social- og Sundhedsforvaltningen for beboere på Områdecenter Møllebo og ældre i lokalområdet)</p> <p>Et projekt, hvor Lyngby-Taarbæk Kommune i samarbejde med Velfærdsministeriet sætter fokus på nye muligheder for at inddrage borgere i det frivillige arbejde på kommunens institutioner.</p> <p>Indtil videre:</p>	Projekt	Projektledere fra Social- og Sundhedsforvaltningen	Diverse eks. Samarbejde med interne og eksterne aktører, temaarrangementer og informationsfoldere.	Borgere, frivillige, ansatte i kommunen	Forskelligt	De frivillige inddrages ikke direkte i beslutningsprocesser	Inddrages delvist i planlægningsprocesser	Løbende

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

<p>Store aktivitetsdag for Møllebos beboere. Novo Nordisk deltog i arrangementet med 12 medarbejdere.</p> <p>10. klasselever hjælper beboere på Møllebo med f.eks. at skrive mails, søge på inter internettet eller finde gamle hjem på Google street view</p>								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: ØF

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Møder med beboerrepræsentationer. Deltagelse i generalforsamlinger	Lovpligtig (Lejelovgivningen)	Ejendomskontorets ledelse	Dialog, information og medbestemmelse	Beboerrepræsentationerne og medarbejderne på Ejendomskontoret	3-5 beboerrepræsentanter afhængig af den enkelte ejendoms størrelse - Beboerrepræsentanterne vælges på en generalforsamling	Sædvanligvis i planlægningsfasen	Inddragelsen har indflydelse på selve projektets indhold og forløb. - Input anvendes til den endelige udformning af projektet.	Efter behov
Brugerundersøgelse	Krav i resultatkontrakten	Ejendomskontorets ledelse	Spørgeskema	Indflyttende lejere	I perioden 1.1-31.5 har 56 deltaget. - Kriteriet er at man skal være indflyttende lejer	Når Ejendomskontoret hører og beslutter	Bedre service og brugertilfredshed	Ved hver indflytning i perioden 1.1-30.6. 2010

Skema til kortlægning og undersøgelse af borger- og brugerinddragelse i Lyngby-Taarbæk Kommune

Forvaltning/område: ØF

Hvilken inddragelsesform ? (fx stormøde, paneldebat, deltagelse i bestyrelses-møder, fokusgrupper o. lign.)	Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?	Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?	Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)	Hvem inddrages? (fx brugere/borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)	Hvor mange brugere/borgere deltager? Hvordan rekrutteres deltagerne?	Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx allerede når vi får idéer? formulerer? hører? beslutter?)	Hvad har inddragelsen indflydelse på? Hvad bruges input til?	Hvor ofte foregår inddragelsen?
Borgerpanel	nej	Anne-Marie	mail	Borgere, brugere, medarbejdere	Dem der har en interesse Kommunens hjemmeside	Når spørgeskemaet er godkendt politisk i fagforvaltningen	Forvaltningen bruger besvarelsen til udvikling inden for det adspurgte område	Planlagt ca. 3 gange om året – er p.t. ikke i brug
Debatforum	nej	Anne-Marie	.mail	Borgere, brugere, medarbejdere	Dem der har en interesse Kommunens hjemmeside	Borgerne tager selv initiativ til at benytte Debatforum	Forvaltningen kan men skal ikke forholde sig det debatten	Borgerne kan debattere så ofte de har lyst – men kan ikke forvente svar fra forvaltningen eller politikerne

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 3, bilag 1

Effektiviseringer	nej	Torben Karlsen	Mail	Borgmester, borgere, brugere, medarbejdere	Dem der har en interesse Kommunens hjemmeside/nyhed er i DGO			
Borgermøde	nej	Freja/Tim	møde	Brugere, borgere, politikere, medarbejdere	3000 er inviteret/plads til 240. De har fået en skriftlig invitation med posten	Inden budgettet egentlig vedtages	Input til budget	Ca en gang om året

Bilag 1

Følgende variable er undersøgt på tværs af forvaltningerne.

1. Hvilken inddragelsesform? (fx stormøde, paneldebat, bestyrelsesmøder, fokusgrp. osv.)
2. Er inddragelsen en lovpligtig/kommunalt fastsat/frivillig?
3. Hvem er ansvarlig for borger/brugerinddragelse i kommunen?
4. Hvilke metoder benyttes? (fx dialog, information, medbestemmelse)
5. Hvem inddrages? (fx brugere/ borgere, politikere, forvaltning, medarbejdere mv.)
6. Hvor mange brugere/ borgere deltager?
7. Hvordan rekrutteres deltagerne?
8. Hvornår i beslutningsprocessen inddrages borgerne? (fx idéfase, høring, beslutning)
9. Hvad har inddragelsen indflydelse på?
10. Hvad bruges input til?
11. Hvor ofte foregår inddragelsen?

Lyngby-Taarbæk "Vi lever af viden" skema af 1. juni 2010

Vision: at skabe en kommune, hvor viden skaber grundlag for øget vækst og velfærd i international klasse

Fortælling: LTK har før været førende i forhold til samfundsudviklingen. Vi havde landets første industrikvarter omkring Mølleåen, vi var førende i forhold til at skabe moderne byrum i efterkrigstiden, der levede op til de nyeste standarder omkring byplanlægning og funktionsopdeling af aktiviteter (arbejde, fritid). Nu skal vi bringe Lyngby-Taarbæk ind i det hyperkommunikerede videnssamfund, hvor viden er den vigtigste ressource og hvor grænserne mellem funktioner ophæves. Vi vil skabe rammerne for, at borgere, virksomheder, ansatte og institutioner i Lyngby-Taarbæk udnytter alle de muligheder, som videnssamfundet giver os som mennesker i forhold til at kunne arbejde, leve, lære og udvikle os optimalt.

Temaer	Den attraktive og tilgængelige by	Videnserhverv i vækst/ den erhvervsvenlige kommune	Universitets- og uddannelsesmetropol	Sunde og aktive borgere	Innovativ kommunal service
Sammenfatning af indhold i forslag	Byrummet skal leve op til de krav, som kreative mennesker i alle aldre stiller herunder boliger og kultur til unge.	Gode vilkår for vidensvirksomheder, innovation og iværksætteri	Gode vilkår for uddannelsesinstitutioner og samspil med folkeskoler	IT-teknologi skal anvendes til at skabe netværk på kryds og tværs mellem borgere, hvilket fremmer at opgaver løses civilt frem for kommunalt	Kommunen skal være foregangskommune inden for innovativ kommunal service via digitale løsninger, netværksfacilitering, projektsamarbejde og profilering

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 4, bilag 2

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

**Økonomisk Forvaltning
Borgmestersekretariatet
Sekretariat**

Journalnr. :
Dato ..... : 20.05.2010
Ref. .... : Frlu

Mødedato : 29.04.2010
Mødenr. ... :

R E F E R A T
af Erhvervsrådsmøde 29.04.2010 på Rådhuset

Følgende deltog i mødet:

Borgmester Søren P. Rasmussen, Lyngby-Taarbæk Kommune
Divisionsdirektør Steffen Gøth, COWI a/s
Direktør Claus W. Olsen, Topsøe Fuel Cell
Direktør René van Laer, Handelsskolen København Nord
Muremester Ib Kristensen, arbejdsgiverrepræsentant
Direktør Jørgen Spange, håndværksvirksomhederne
Aut. el-installatør Thorkild Baltzer, installatørerne
Områdedirektør K. H. Petersen, Nordea
Universitetsdirektør Claus Nielsen, DTU
Advokat Jesper Andersen-Rosendal, Turistforeningen Lyngby og Omegn
Formand Tony Trondhjem Sørensen, LO Lyngby og Omegn
Direktør Torben Schwabe, Centerforeningen Lyngby Storcenter
Hans Henrik Madsen
Forstander Anne Grethe Sørensen, VUC Lyngby
Kommunalbestyrelsesmedlem Rolf Aagaard-Svendsen

Fra sekretariatet deltog:

Kommunaldirektør Tim Andersen, Lyngby-Taarbæk Kommune
Vicekommunaldirektør Birger Kjer Hansen, Lyngby-Taarbæk Kommune
Udviklingskonsulent Freja Ludvigsen, Lyngby-Taarbæk Kommune (referent)

Intern oplægsholder:

Leder af Plan & Byg Sidsel Poulsen, Lyngby-Taarbæk Kommune

Ekstern oplægsholder:

Partner Jens Nyholm, Iris Group

Afbud:

Kommunalbestyrelsesmedlem Bodil Kornbek
Direktør Niels-Erik Winther, Dyrehavsbakken

1. Velkomst v. borgmester Søren P. Rasmussen.

2. Referat af møde 26.11.2009 godkendt.

3. Valg af formand

Torben Schwabe valgt til formand.

4. Valg af næstformand

René van Laer valgt til næstformand.

5. Fremlæggelse og drøftelse af resultatet af det af Iris Group gennemførte feasibility studie v/ Jens Nyholm

Det bemærkes, at der efter distribution er foretaget få rettelser i analysen på baggrund af de indkomne bemærkninger. Rettelserne er foretaget i slide 7,17 og 31. Specielt henledes opmærksomheden på formuleringerne vedr. forskerparken SCION DTU, hvor budskaberne i den tidligere tekst kunne misforstås.

Tema: Mod en erhvervsstrategi for Lyngby-Taarbæk Kommune.

1. Kort om analysens overordnede konklusioner
  - Unikke forudsætninger for stærk erhvervsudvikling
    - Overgås i forudsætninger kun af Århus i forhold til at have så meget viden samlet på så lille et område (uddannelse, forskning, vidensvirksomheder)
  - Tegn på at kommunen underpræsterer
  - Stort økonomisk potentiale i en aktiv erhvervs politik
  - Stor opbakning og interesse.
2. LTKs styrker og profil
  - DTU som hovedaktiv
  - Merkantilt uddannelsescentrum (K-Nord)
  - Gode rammebetingelser: Tilgængelighed, menneskelige ressourcer, detailhandelscentrum
  - Erhvervsspecialisering: Stærk specialisering inden for videnstunge erhverv
  - Mange højtuddannede i LTK
  - Andel vækstvirksomheder ligger under gennemsnittet, iværksætterrate ligger på gennemsnit.
3. Svagheder og forbedringsområder
  - Begrænsninger i de fysiske rammer giver manglende indslusningsmuligheder
  - Detailhandelsmiljøet truet af konkurrence fra city og andre byer
  - Ønske om styrket samspil med den kommunale forvaltning
  - Aktiver er ikke koblet sammen
  - Der mangler boliger for forskere, der vil bo, arbejde eller forske i Lyngby.
4. Forslag til hovedspor i en erhvervsstrategi
  - Vision: en vidensby i den internationale elite er et realistisk ambitionsniveau
  - Forslag til centrale mål på fem fokusområder.
5. Ideer til konkrete initiativer
  - Lyngby Business and Science Park (Dyrehavegaard)
  - Lyngby Business Shuttle bus
  - University City Lyngby

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 4, bilag 2

- Styrkelse af LTK som uddannelsesmetropol (merkantil uddannelse på kandidatniveau)
- DTU-forankret netværk og videndeling
- Udviklingskontrakter mellem LTK, DTU og erhvervslivet
- Attraktivt bycentrum
- Ny erhvervsservicefunktion (operatør, matchmaker, formidler, igangsætter).

Spørgsmål og kommentarer til oplægget om erhvervsstrategi:

Torben Schwabe	Står Iris Group til rådighed fortsat til bistand?
Tim Andersen	Det afgøres af, hvordan vi fremtidigt organiserer og finansierer dette tema, hvilket kommunen ikke kan løfte alene.
Søren P. Rasmussen	Der skal etableres et nyt møde for at forberede erhvervskonference i efteråret om dette tema, for at se muligheder og perspektiver
Claus W. Olsen	Vi skal have arbejdspladser og tilflyttere, og her er Science park en oplagt løsning. Er det realistisk?
Søren P. Rasmussen	Det er ikke afklaret politisk.
KH Petersen	Foreslår at prioritere forslagene, således at man vælger de letteste projekter først
Steffen Gøth	Brug for at nedsætte gruppe, der bearbejder forslag og får den ind i den politiske proces
Ib Kristensen	Håndværk ikke nævnt i analysen
Jens Nyholm	Håndværk er vigtig i den endelige strategi
Rolf Aagaard Svendsen	Spændende analyse, bør også forelægges kommunalbestyrelsen
Claus Nielsen	DTU vil gerne gå aktivt ind i det, men vi arbejder også med andre kommuner
Hans Henrik Madsen	Spændende oplæg, men kræver overordnet plan. Ønsker shuttle bus. Restriktion om at kommunen er udbygget, hvordan laver man en strategi om fortætning?
Claus W. Olsen	Appellerer til, at man holder fast i ”hele pakken”
Søren P. Rasmussen	Ringbaneprojekt er gavnligt for LTK og vil kunne binde klyngeområder sammen. Vigtigt, at formandskabet sætter sig i spidsen for at indkalde de relevante parter til videre møde
Rolf Aagaard Svendsen	Vi bør se uden for LTKs grænser
Torben Schwarbe	Foreslår nedsættelse af projektgruppe, bestående af DTU, K-Nord, LTK med administrativ repræsentant, COWI, handel og service, der med udgangspunkt i Iris Groups analyse laver en masterplan og laver oplæg til erhvervskonference samt møde inden. Jens Nyholm bringes ind som rådgiver efter nærmere aftale
Søren P. Rasmussen	Fuld opbakning til formandens forslag
Thorkild Baltzer	Vi ønsker også gerne kommunalbestyrelsens opbakning
Torben Schwarbe	Projektgruppen tager dialog med kommunalbestyrelsen
Søren P. Rasmussen	Analyser fra Iris Group og 11 City Design omdeles til kommunalbestyrelsen.

6. Udpegning af medlem til bestyrelsen for VUC Lyngby

Thorkild Baltzer valgt for en fireårig periode fra maj 2010 til maj 2014.

7. Tidsplan for resterende aktiviteter i 2010

- a. Maj: Oprettelse af gruppe og etablerende møde
- b. Sensommer: Ekstraordinært møde i Erhvervsrådet om forberedelser til erhvervskonference
- c. 10. november: afholdelse af erhvervskonference

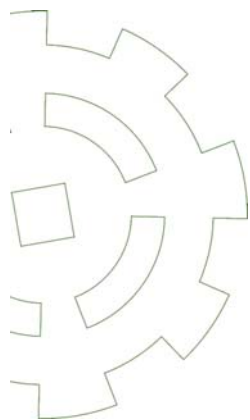
8. Den aktuelle økonomiske situation med fokus på, hvordan man kan bidrage

- Steffen Gøth, COWI: krise bidt sig fast i form af priser er presset i bund, men opgaverne kommer ind.
- Claus W. Olsen: presset på det amerikanske marked af protektionisme, men overraskende efterspørgsel fra Asien.
- René van Laer: stigning i søgning til uddannelsespladser på op til 100%, giver lokalemæssige udfordringer, god økonomi.
- Ib Christensen: Håndværksfag går regionalt mindre godt, men tegn på bedring
- Jørgen Spage: Tømmerbranchen afgiver mange tilbud, men til lave priser
- Thorkild Baltzer: Dårligt år i detailhandlen, dog tegn på kundeoptimisme
- Karl Henning Petersen: Boligsalg i fremgang, prisniveau har nået bunden, flere konkurser i små og mellemstore virksomheder må forventes
- Claus Nielsen, DTU: 2009 bedste år nogensinde, ikke ramt af finanskrisen på forskningsindtægter, forventning om årlig vækst på 6-7 %, anmodet kommunen om at igangsætte lokalplansproces vedr. byggeri/ fortætning
- Jesper Andersen-Rosendal: Turistbranchen har det svært, har i 2009 oprettet hjemmeside til at tiltrække turister, må lukke turistinformation, fordi kommunen ikke ønsker at yde tilskud
- Tony Trondhjem Sørensen: FOA går svære tider i møde i forhold til stigende arbejdsløshed
- Hans Henrik Madsen: Ser muligheder for LTKs virksomheder for U-lands partnerskaber
- Torben Schwabe: Centeret kom nådigt ud af 2009, kører med lav tomgang på lokaler, 1. kvartal er gået godt med vækst på 4 %
- Anne Grethe Sørensen: VUC Nord har fremgang på 20 % pga. krisen
- Tim Andersen: Afventer kommuneaftaler, som er afgørende for rammebetingelser, kommunalbestyrelsen aftaler sparepakke på 30 mio. kr. for 2010-11, opbygger større effektiviseringsprogram i LTK
- Søren P. Rasmussen: Arbejdsløshed på 2,1 % er laveste i DK, beskæftigelsesafdeling udtaget til at hjælpe Beskæftigelsesministeriet med at afbureaukratisere området, lokalplan for DTU på dagsordenen, bredt flertal bakker op om WM-event af handelsstandsforeningen den 11.-13. juni.

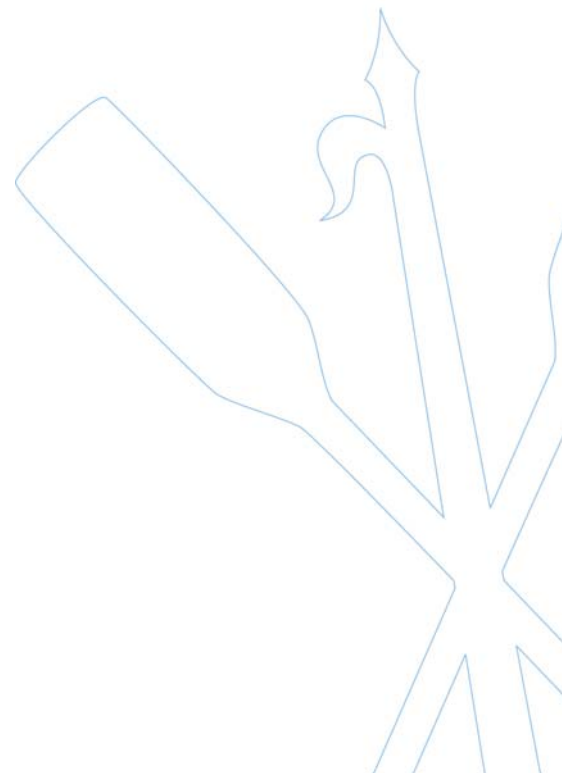
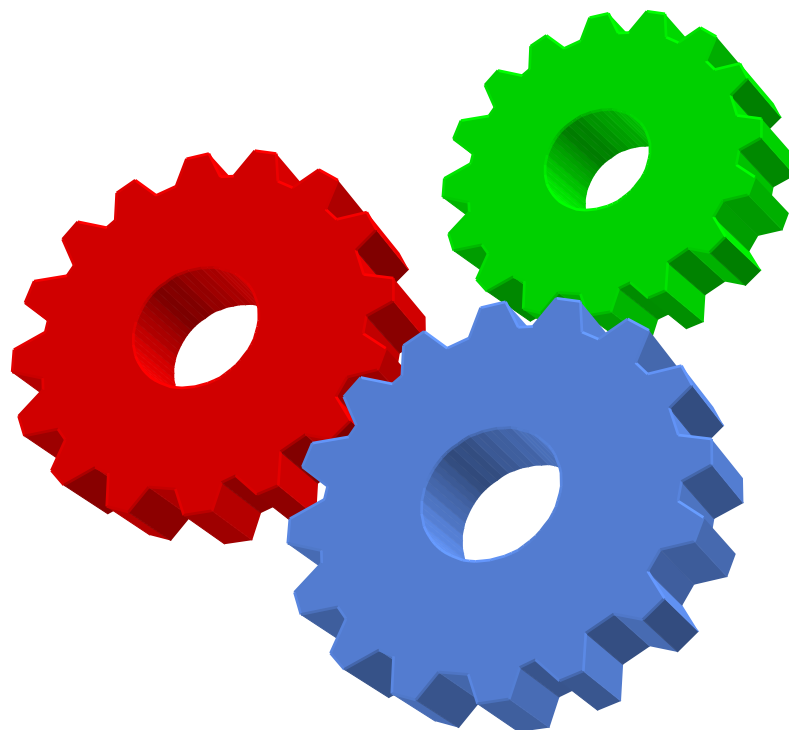
9. Evt.

- a. Udbudsstrategi for LTK med højt ambitionsniveau om at 31,5 % skal i udbud. Udbudsportal på vej for at sikre gennemsigtighed.
  - i. Bemærkning fra René van Laer om sociale klausuler i form af elevpladser.
- b. Byggesagsbehandling v. chef Sidsel Poulsen, byggesagsbehandling
  - i. Udfordringer i form af lang ventetid og sagsbehandlingskvalitet
    1. Mål for sagsbehandlingstid er 4-5 uger. I dag går der 7-8 uger, kommunen søger at forbedre situationen gennem lean-

- processer, tværkommunale samarbejder, færre sager forelægges politisk. Sager screenes, når de kommer ind.
2. Kommunen har lanceret et digitalt byggesagsbehandlingssystem (fremlægges på næste møde)
  3. Området er tilført nye ressourcer.
- c. De politiske beslutninger vedr. betalt parkering og p-henvisning
Beslutning er truffet og nu handler om at finde de bedste løsninger i samarbejde med Handelsstandsforeningen. Går i EU-udbud.

Oplæg til fælles vision
2010-13
Viden skaber vækst og velfærd

På vej mod....

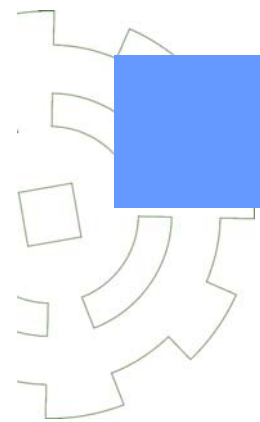
....at skabe en kommune, hvor viden skaber grundlag for øget vækst og velfærd, i international klasse

Perspektiver:

- Vi vil finde og bruge den specialviden, som er i lokalområdet
- Vi vil understøtte nye alliancer
- Vi vil bruge specialviden i fornyelsen af den kommunale service

Ledestjernen

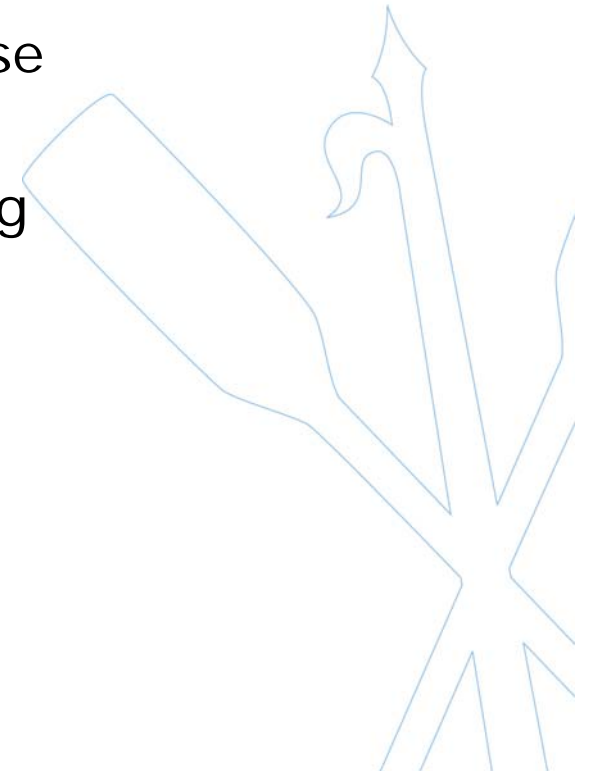

Værdier bag visionen

Visionen bygger på 3 grundværdier:

- *Mangfoldighed* – fordi det fremmer fornyelse
- *Ansvarlighed* – fordi det skaber mobilisering
- *Åbenhed* – fordi det giver nye muligheder

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 5, bilag 4

2010	Maj	Juni	August	September	Oktober	November	December
USU -	Portefølje					Strategikonference	
Planstrategi							Teknisk Færdiggørelse
Vidensby		Behandles					
Kulturarv	Behandles	Behandles		Forslag til strategi			
Sundhedsstrategi	Afklaring: Dialog og præsentation af emner	Fremlæggelse af temanotater		Drøftelse af 1. version og drøftelse af temanotater.	Drøftelse og godkendelse af 1. version. Fremsendelse til fagudvalg og KMB.	Prioritering og ambitionsniveau	2.version
Borger/Brugerdialog	Erfaringsindsamling	Borgermøde 17.6 om budgettet	Informationsmøde 24.8	Oplæg til dialogstrategi	Tilrettelæggelse af dialogmøder	Konkretisering af strategioplæg	

2011	Januar	Februar	Marts	April	Maj
USU					
Planstrategi	Teknisk Færdiggørelse	1. behandling i USU	Vedtagelse i USU	Trykning og annoncering	Offentliggørelse
Vidensby					
Kulturarv					
Sundhedsstrategi	Dialogmøder	Strategiproces evalueres i USU		USU samler op på fagudvalgene.	
Borger/Brugerdialog	Nov.-dec. Fortsat	Tilrettelæggelse af proces til godkendelse		Afprøvning af strategi	

Udviklings- og Strategiudvalget d. 14.6.2010, sag 5, bilag 4

2011	Juni	August	September	Oktober	November	December
USU						
Planstrategi	Offentliggørelse	Teknisk behandling	1. behandling	2. behandling	Trykning og annoncering	Offentliggørelse
Vidensby						
Kulturarv						
Sundhedsstrategi						
Borger/Brugerdialog	Afprøvning af strategi				Erfaringsopsamling	